

ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2014

JOENSUUN KAUPUNGIN TARKASTUSLAUTAKUNTA 6.5.2015

Sisällysluettelo

ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2014	3
Puheenjohtajan katsaus	3
1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄ, KOKOONPANO JA TYÖSKENTELY	6
Yleistä	6
2. EDELLISEN VUODEN ARVIOINTIKERTOMUKSEN JOHDOSTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI ...	7
3. ARVIO VALTUUSTON ASETTAMIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISESTA	8
3.1. Strategian ja palveluohjelmien talousarviovuoden tavoitteiden toteutuminen (Tilinpäätös kohta 6.1)	9
3.2. Joensuun kaupungin talouden kehitys vuonna 2014	10
3.3. Toimintakertomuksessa raportoitujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	14
3.3.1. Kaupunginvaltuusto	14
3.3.2. Kaupunginhallitus	16
3.3.3. Kaupunkirakennelautakunta	20
3.3.4. Sosiaali- ja terveystalouden tilaajajasto	20
3.3.5. Tuottajan neuvottelukunta	21
3.3.6. Varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunta	21
3.3.7. Sosiaali- ja terveystalouden lautakunta	22
3.3.8. Vapaa-aikalautakunta	23
3.3.9. Liiketoiminnan johtokunta	24
3.3.10. Joensuun alueellinen jätelautakunta	24
3.3.11. Rakennus- ja ympäristölautakunta	24
3.3.12. Joensuun Vesi -liikelaitos	24
3.3.13. Pohjois-Karjalan pelastuslaitos -liikelaitos	25
3.3.14. Joensuun Työterveys -liikelaitos	25
3.3.15. Tulevaisuusrahasto ja Elinkeinorahasto	25
3.4. Konserniyhteisöille asetettujen tavoitteiden toteutuminen	26
3.5. Taseyksiköiden erillistilinpäätökset	28
3.5.1. Joensuu-Kontiolahti-Outokumpu sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueen taseyksikkö	28
3.5.2. Joensuun Tilakeskus taseyksikkö	33

4. MUUT TOIMINNAN JA TALOUDEN ARVIOINNIT	33
5. ESTEELLISYYDET	34
Lopuksi.....	34
Allekirjoitukset.....	35
LIITE 1: Terveysasemien vertailu	36

ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2014

Puheenjohtajan katsaus

Johdanto

Joensuun kaupungin tarkastuslautakunta antaa toimikautensa 2013 - 2016 toisen arviointikertomuksen, jossa arvioidaan vuoden 2014 toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti Joensuun kaupungissa ja kaupunkikonsernissa.

Vuosi 2014 oli kaupungin toinen toimintavuosi tilaaja – tuottajamalliseksi muutetulla organisaatiolla.

Taloudellinen tilanne oli vuonna 2014 edelleen haasteellinen myös kuntasektorilla. Joensuussa jatkettiin säästötoimia talouden pitämiseksi positiivisessa kehityssuunnassa, johon se saatiin käännettyä jo vuonna 2013. Tässä myös onnistuttiin, vaikkakin poikkeuksellisen suuret kertaluonteiset erät olivat myös vuonna 2014 merkittävästi auttamassa kaupungin talouden saamista positiiviselle puolelle.

Sosiaali- ja terveystaloudet olivat vuonna 2014 ylivoimaisesti suurin menoerä Joensuun tilinpäätöksessä, reilusti yli puolet kaupungin kokonaismenoista.

Kaupungin omistamassa kiinteistömässä on paljon käyttämättömiä ja käyttökelvottomia tiloja. Kiinteistöjen ”priorisointisalkutus” on hyvä tapa seurata kiinteistömassojen kehitystä eri ”salkuissa”. Tarpeettomien kiinteistöjen realisoimista on syytä tehostaa entisestään.

Tilaaja- tuottajamallinen organisaatio

Vuoden 2013 alussa käyttöönotettua uutta tilaaja- tuottajamallista organisaatiota arviotaessa tarkastuslautakunta on tullut siihen käsitykseen, että organisaatiomuutos on onnistunut odotetulla tavalla. Kuitenkin edelleen tuntuisi olevan tilaaja-tuottajaroolien omaksumisessa jonkin asteisia ongelmia.

Taloustilanne

Joensuun kaupungin vuoden 2014 taloudessa oli positiivista se, että lopulta tulos oli 7,2 milj. € ylijäämäinen. Kuitenkin tuloksen ennustettavuus oli vaikeaa. Kertaluonteiset erät olivat jälleen merkittävässä roolissa siinä, että lopputulos saatiin positiiviseksi.

Positiivinen asia oli se, että toimielimet ja liikelaitokset pysyivät pääsääntöisesti talousarviossa. Joensuun kaupungin toimintakate kasvu oli 3,6 %. Koko kaupungin toimintakate vuonna 2014 oli -350,9 milj. €. Muutetun talousarvion mukaan koko kaupungin toimintakate oli -354,8 milj. €. Toiteuma oli 3,9 milj. € parempi. Peruskaupunki toteutui 9,0 milj. € talousarviota paremmin.

Vuoden 2014 tulosta paransivat erityisesti eräät kertaluontoiset erät, kuten tonttien ennakoitua suuremmat myyntivoitot, rahastojen omaisuudenhoitajan vaihdon yhteydessä kirjautuneet voitot sekä hätäkeskuksen tilojen vuokrasopimuksen päättymisestä saatu kertakorvaus. Lisäksi vuodelle 2014 toteutettu kunnallisveroprosentin korotus näkyi kaupungin verotulokertymässä. Hyvää tulosta tuki myös kaupungin eri toimialojen ja liikelaitosten sitoutuminen talousarvioihinsa ja toiminnan jatkuvaan kehittämiseen.

Vaikka edellä esitetyistä, tulosta parantavista syistä suuri osa olikin kertaluontoisia eräitä, niin mukana oli myös syitä, jotka on mahdollista toteuttaa myös seuraavilla tilikausilla.

Sosiaali- ja terveystoimet

Sosiaali- ja terveystoimissa oli huomionarvoista se, että vuoden 2014 alusta Outokumpu tuli mukaan Joensuun ja Kontiolahden lisäksi yhteisen sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alueen toimintaan, jossa Joensuu toimii isäntäkuntana.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet. Asia, josta tarkastuslautakunnassa on keskusteltu, on edelleen isäntäkunnan ja yhteistyökuntien sote-alan toimijoiden välinen tiedonsaannin tärkeys.

Niinivaaran terveysasema otettiin omaksi toiminnaksi vuoden 2015 alussa. Tästä ei esitetty perusteluja, joita olisivat voineet olla esimerkiksi kustannus- ym. vertailut terveysasemien kesken päättäjille. Toimenpide oli tuotu suoraan talousarvioesitykseen. Valtuutetuilla ei ollut tosiasiallista mahdollisuutta saada tarvittavaa tietoa päätöksenteon pohjaksi talousarviota hyväksyessä. Talousarvioesitykseen Niinivaaran terveysasema oli tietoisesti alibudjetoitu.

Positiivisena asiana on pidettävä sitä, että vuoden 2014 talousarviossa sosiaali- ja terveystoimien varattua summaa ei ylitetty, näin tapahtui nyt jo toisena vuonna peräkkäin.

Tilapalvelut

Joensuun kaupungilla on isossa kiinteistömassassa paljon erityyppisiä ja erikuntoisia tiloja. Tilat on ns. salkutettu ja salkut priorisoitu kaupungin kannalta tärkeisiin ja vähemmän tärkeisiin sekä tarpeettomiin. Tämä on ollut erittäin tarpeellinen toimenpide, ja jatkossa tulee edelleen toimia siten, että toimet johtavat epäkuranttien ja tarpeettomien tilojen realisointiin ja näin kaupungin turhien kulujen pienemiseen. Toisaalta epäkuranttien tilojen purkaminen tai myynti alle tasearvon olevilla hinnoilla merkitsee taseen heikkenemistä, joka puolestaan huonontaa kokonaistulosta. Näiden asioiden tasapainossa pitäminen vaatii huolellista suunnittelua ja oikeaa toimenpiteiden ajoitusta.

Tarkastuslautakunta on tyydytyksellä todennut, että on ryhdytty oikean suuntaisiin toimiin kiinteistömassojen hallinnan parantamiseksi mm. henkilöstöresurssien uudelleen organisoimalla ja lisäyksillä.

Loppusanat

Talousasiat ovat edelleen jokapäiväisissä keskusteluissa vahvasti esillä. Talouden elpymisestä saatiin jo positiivisia signaaleja mm. metsäteollisuuden uudet suurinvestointisuunnitelmat ja verotulojen kääntymisen nousuun kuntasektorilla, mutta Ukrainan konflikti aiheutti odottamattoman käänteen jälleen huonompaan suuntaan. Euroopan unionin Venäjälle asettamat talouspakotteet ovat koetelleet myös Suomen taloutta kaiken muun ohella. Pitää kuitenkin uskoa tulevaan ja toivoa kehityssuunnan taloudessa kääntyvän nousuun yleismaailmallisista uhkista huolimatta.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistushanke koki kovan kolahduksen, kun sitä ei saatu päätökseen, vaan se siirtyi mm. perustuslaillisten ongelmien vuoksi seuraavan hallituksen viimeisteltäväksi. Sosiaali- ja terveyspalvelut tulevat jatkossakin olemaan suurin kuntien menoerä, joten sillä sektorilla ei ole varaa epäonnistua.

Tarkastuslautakunta on arviointeja tehdessään pohtinut ns. "isännättömän rahan" ongelmaa. Kaupunkikonsernissa, kuten muuallakin talouselämässä on hyvin yleistä, että kaikki toimijat eivät ole asennoituneet vastuullaan olevien talousasioiden hoitoon yhtä suurella vastuullisuudella kuin oman talouden hoidossa, vaikka "isännättömän rahan" käsittelyssä vastuullisuus tulee olla vielä korostuneempaa kuin oman talouden hoidossa. Tarkastuslautakunnan mielestä on syytä kiinnittää erityistä huomiota siihen, että oikea asennoituminen taloudenhoitoon olisi vallitseva käytäntö.

Lopuksi haluan lausua erityisen suuret kiitokset tarkastuslautakunnan jäsenille suurenmoisesta työstänne, jonka olette tehneet ja niin mahdollistaneet tämän arviointikertomuksen valmistumisen. Olemme istuneet pitkiä kokouksia, kuulleet lukuisan määrän viran- ja toimenhaltijoita sekä ammattijärjestöjen pääluottamusmiehiä, suuret kiitokset kaikille tarkastuslautakunnan kokouksessa kuuluttavina käyneille hyvästä yhteistyöstä ja asiantuntevista esityksistä. Lisäksi olemme käyttäneet erittäin paljon aikaa kukin tahoillamme tutustumalla suureen määrään erilaista kirjallista materiaalia, kuten kirjallisten kysymystemme vastauksia, pöytäkirjoja, osavuosikatsauksia jne. Paljon aikaa on kulunut myös tilinpäätöksen tutkiskeluun etenkin sosiaali- ja terveyspalvelujen osalta. Tarkastuslautakunta toivookin, että tulevina vuosina talousarvio saataisiin laadittua myös tältä osin vastaamaan tilinpäätöksen lakiperusteista muotoilua mahdollisimman pitkälle. Tämän lisäksi olemme lukeneet ja lähettäneet lukemattoman määrän sähköposteja ja joskus kiireen iskiessä oikein kovaksi, turvautuneet myös tekstiviesteihin ja puheluihin. Paljosta tekemisestä ja alkuvuoden kiireestä huolimatta on henki säilynyt erittäin hyvänä porukassamme koko ajan. Kesän alkaessa toivon, että voimme ansaitusti hieman vetää henkeä ja nauttia kesästä keräten energiaa ensi talven varalle. Toivotan hyvää kesää kaikille!

Joensuussa 6.5.2015

*Kari Savolainen
Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja*

1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄ, KOKOONPANO JA TYÖSKENTELY

Yleistä

Kuntalain 71 §:n mukaan kaupunginvaltuusto on valinnut tarkastuslautakunnan toimikaudekseen 2013–2016. Tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Tarkastuslautakunnan on huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Kaupunginvaltuuston vuosille 2013 - 2016 valitsemina tarkastuslautakunnan jäseninä vuonna 2014 olivat (läsnäolot kokouksissa/tilikausi):

Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Savolainen Kari, pj. (17)	Nuutinen Arvo
Harinen Päivi, vpj. 27.10.2014 asti (3)	Pitko Jarno (5)
Minguet Alain, vpj. 27.10.2014 alkaen (5)	
Dannenberg Alia (16)	Reijonen Juha-Pekka
Kainulainen Antti (9)	Päivinen Marja Leena (8)
Mikkola Ritva (15)	Karttunen Eeva (1)
Sallinen Sari (15)	Mantsinen Iiris
Tielinen Ari (15)	Heinonen Sanna

Tarkastuslautakunta on vuoden aikana perehtynyt suunnitelmansa mukaisesti hallintokuntien toimintaan seuraamalla päätöksiä, kuulemalla kaupungin luottamushenkilö- ja viranhaltijajohtoa ja hallintokuntien edustajia. Suunnitelman mukaisen toiminnan lisäksi tarkastuslautakunta on vuoden 2014 aikana selvittänyt ja arvioinut muitakin esille nousseita asioita.

Vuoden 2014 arviointia varten tarkastuslautakunta kokoontui 17 kertaa. Jäsenten kesken on sovittu lautakuntien päätösten/pöytäkirjojen seurantavastuusta.

Tarkastuslautakunta sai 11 ja sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueen tarkastamisen toimikunta 7 suullista selvitystä. Lautakunta sai kahdeksan ja sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueen tarkastamisen toimikunta 16 kirjallista selvitystä. Selvityksiä saatiin yhteensä 42 aihepiiristä.

Tarkastuslautakunnan arviointi perustuu kaupunginvaltuuston hyväksymään vuoden 2014 talousarvioon, kaupunginhallituksen hyväksymään tilinpäätökseen, tilintarkastajan tarkastusraportteihin, tilintarkastuskertomukseen sekä lautakunnan em. kuulemisten yhteydessä hankkimiin selvityksiin ja havaintoihin.

Kaupunginvaltuuston valitsemana tilintarkastajana on toiminut JHTT -yhteisö BDO Audiator Oy, vastuunalaisena tilintarkastajana Johanna Lundström JHTT, HTM.

2. EDELLISEN VUODEN ARVIOINTIKERTOMUKSEN JOHDOSTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

Tarkastuslautakunta on käynyt läpi vuoden 2013 arviointikertomukseen saadut toimielinten vastineet. Aiemman arvioinnin havaintoihin vastaamista on seurattu ja joiltakin osin niihin on palattu tässä arviointikertomuksessa:

Kaupunginhallitus

Ympäristötilinpäätöksestä ei käy ilmi kaupungin toiminnan ympäristövaikutukset, ja taloudelliset vaikutuksetkin vain osittain.

Kaupunkirakennelautakunta

Kaupunkirakennelautakunnan vastauksesta käy ilmi Ylisoutajansilta -projektin suunnittelun puutteellisuus. Lautakunnan antama vastaus on selkeä kuvaus sillan suunnittelun ja rakentamisen ongelmista. Vastauksesta nähdään huolellisemman ja tarkemman ennakkosuunnittelun korostunut tarve tällaisessa rakentamisessa, nyt esim. apusillan tarve ja uittojohteiden uusimistarve olivat jääneet suunnitteluvaiheessa huomiotta.

Vaikka kaupunkirakennelautakunta on pysynyt talousarviossa, jokaista projektia on kuitenkin valvottava omanaan siten, että jokaisessa projektissa on mahdollista jäädä alle kustannusarvion ylärajan.

Tuottajan neuvottelukunta

Tuottajan neuvottelukunta vastaa tarkastuslautakunnan havaintoihin, että sen toiminnalliset tavoitteet ovat laadullisia. Tavoitteita tulee kehittää niin, että niille on mahdollista asettaa selkeät mittarit, mahdollisesti asiakastyytyväisyys toimintaan voisi toimia yhtenä arviointikohteena.

Varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunta

Varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa mm., että talousarvioylityksiin ei voitu varautua, vaikka ne johtuivat mm. sopimusten mukaisista hintojen korotuksista. Tyhjiksi jäävien tilojen kohdalla voisi harkita niiden edelleen vuokraamisen tekemistä mahdolliseksi koko konsernissa, ellei periaatteita muuteta niin, että toimija voi sanoa irti tarpeettoman huonetilan kerrallaan.

Nykyisin Tilakeskus on lopettanut vuokran perimisen tyhjinä olevista tiloista. Lautakunnan tulee itse huolehtia epäkuranttien tilojen irtisanomisesta.

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Tarkastuslautakunta toteaa, että vastausten taso kokonaisuutena on noussut edellisistä vuosista. Edelleen tarkastuslautakunta toteaa, että ennaltaehkäisevällä työllä sosiaali- ja terveystoimessa on erityisen suuri merkitys. Omaishoitajien lisäys hyödyttää kaupunkia kokonaisuutena. Terveystoimen puhelinpalveluun tulee kiinnittää lisääntyvää huomiota, kuntalaisen kannalta sen toiminta ei ole tyydyttävällä tasolla.

Terveyspalvelujen johtamisjärjestelmän muutos on sote-lautakunnan vastauksen mukaan yhtä vuotta pidempi projekti. Tällaisissa monivuotisissa projekteissa tavoitteet tulee määritellä siten, että valtuustolla on tosiasiallinen mahdollisuus seurata tavoitteen toteutumista.

Liiketoiminnan johtokunta

Tarkastuslautakunta toteaa, että osavuosikatsauksen raportit tulee esittää tilinpäätöksessä tiivistettynä, siten valtuustolla on tosiasiallinen mahdollisuus arvioida tavoitteiden saavuttamista.

Joensuun alueellinen jätelautakunta

Tarkastuslautakunta toteaa, että alueellisen jätelautakunnan asettamat tavoitteet ovat konkreettisia ja mitattavissa, mutta lautakunta ei edelleenkään raportoi tavoitteiden toteutumista.

Joensuun Tilakeskus-liikelaitos

Tarkastuslautakunta toteaa vastausten perusteellisuuden ja toimenpiteet organisaation kehittämiseksi.

Tytäryhtiöt

Tarkastuslautakunta toteaa, että kaupungin yleishyödylliset yhtiöt Joensuun Kodit ja Joensuun Seudun kehittämisyhtiö JOSEK eivät ole vastanneet tarkastuslautakunnan havaintoihin.

3. ARVIO VALTUUSTON ASETTAMIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISESTA

KAUPUNKISTRATEGIA

Visio ja strategian kokonaisuus

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 17.6.2013 kaupungin strategisen suunnitelman "Rajaton tulevaisuus". Strategian vision mukaan Joensuu on ihmisen kokoinen ja yrityksen ystävä – elinvoimainen karjalainen kaupunki vailla rajoja.

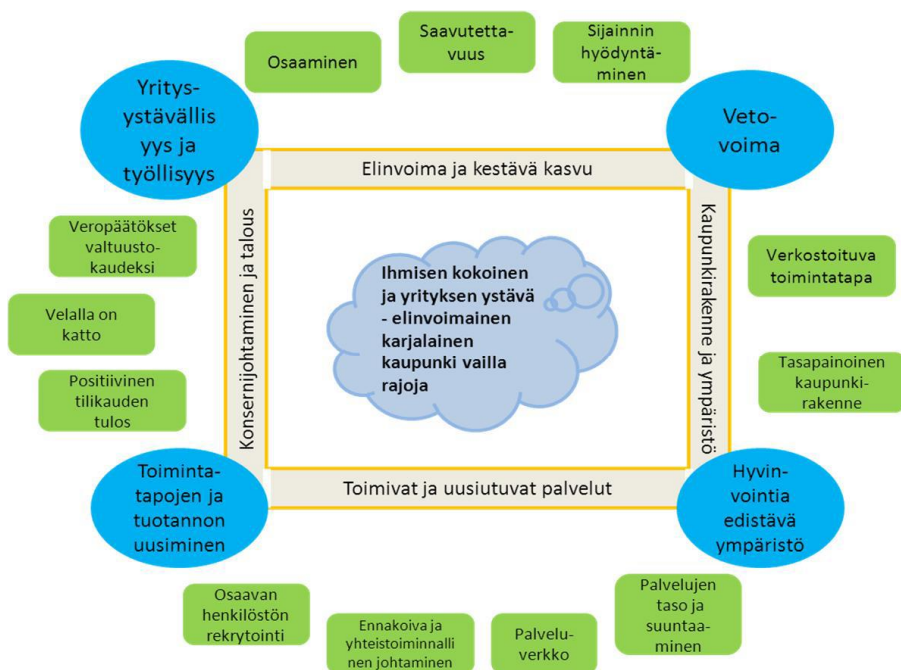
Joensuu kasvaa ja muuttuu monin tavoin, mutta ihmisen kokoisena. Sujuva arki ja tasapainoinen luontosuhde säilyvät. Kansainvälistyminen ja ympärivuotiset omaleimaiset tapahtumat lisäävät kaupungin mielenkiintoisuutta ja asukkaiden viihtyvyyttä.

Yliopisto- ja korkeakoulukaupunki ponnistaa rohkeasti eteenpäin omiin vahvuuksiin luottaen. Venäläiset matkailijat, symmetrisen kaupungin rakentaminen ja osaamiseen perustuva vihreä kasvu tuovat työpaikkoja ripeästi kasvavalle, runsaan 100 000 asukkaan ydinkaupunkiseudulle.

Kaupunki huomioi kaikessa toiminnassaan yritys- ja ympäristövaikutukset ja on yritysystävällisin kaupunki kokoluokassaan.

Keskeisten osaamista, yritystoimintaa ja aluekehittämistä edistävien tahojen kumppanuusyhteistyö on säännönmukaista, kiinteää ja yhteisiin päämääriin sitoutunutta.

Strategia voidaan kuvata strategiakartalla, joka sisältää 16 strategista päämäärää ja niistä neljä on kriittisintä. Valinnoilla tuetaan kaupungin kasvua ja vetovoimaa, tuetaan asukkaiden hyvinvointia, uudistetaan toimintatapoja sekä luodaan edellytyksiä yritysten menestymiselle ja työpaikkojen lisäämiselle.

(Lähde: Joensuun kaupungin talousarvio 2014 sivu 9)

Tarkastuslautakunnan arvio:

Talousarvion strategisten tavoitteiden ja toteuman seurantaan määritettävien mittareiden tulee olla selkeämpiä ja käytännönläheisempiä. Kullekin kaupunkikonsernin tavoitteelle tulee oman toiminnan osalta juontaa saman suuntaiset tavoitteet ja niille kriittiset menestystekijät, joille tulee löytää selkeitä mittareita.

Kun tavoitteeksi oli asetettu "Kehitetään operatiivisia toimintoja" ja toteuma oli "Operatiivisia toimintoja on kehitetty", kaupunkikonsernin tavoitteiden jalkautumista ei ole todennettavissa.

Strategisen suunnittelun työkalupakkiin kuuluvat missio, visio, strategiset tavoitteet, kriittiset menestystekijät ja niille mittarit. Tavoitteet asetetaan neljälle osa-alueelle: talous, asiakas/vaikuttavuus, prosessit/rakenteet ja henkilöstö. Toteuma raportoidaan samoilla mittareilla kuin tavoitteet on asetettu, eikä tavoite -saraketta pidä muokata enää toteutumien raportointivaiheessa.

3.1. Strategian ja palveluohjelmien talousarviovuoden tavoitteiden toteutuminen (Tilinpäätös kohta 6.1)

Palveluohjelmissa on monia tavoitteita ja prosesseja, joiden kesto on talousarviovuotta pidempi. Niiden toiminnallista ja taloudellista onnistumista voidaan arvioida tarkemmin vasta tulevina vuosina. Tässä kohdassa arvioidaan tavoitteiden toteutumista tilaajapuolen näkökulmasta.

Palveluohjelmien tavoitteet ovat suurilta osin toteutuneet. Mittaristoja on kehitetty, mutta tavoitteiden tulee olla enemmän määrällisiä, eikä vain suuntaa-antavia. Mikäli tavoitteena on säästö, on aiheellista ilmoittaa säästön määrä, jotta myöhemmin voidaan todeta toteutuma.

Tavoitteena voi myös olla toivetila, mihin pyritään. Silloin toteutuma voi osoittaa, onko suunta oikea, vaikkei olla päästy toivetilaan asti.

Sosiaali- ja terveystalouksia koskevat palveluohjelmat talousarviossa ja tilinpäätöksessä on esitetty sekavalla tavalla useassa eri kohdassa, mikä vaikeuttaa lukemista ja ymmärtämistä.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Talousarvio- ja tilinpäätös asiakirjat on saatettava sellaiseen esitysmuotoon, että kokonaiskuvan saaminen on kohtuudella mahdollista.

Kuntalain mukaan talousarvion käsittelyssä asetetaan sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteuttamiseen annetaan tarvittavat määrärahat (Kuntalaki 65 §). Tarkastuslautakunta ei löytänyt ympäristöterveydenhuollolle sitovia toiminnallisia tavoitteita, mutta määrärahat on myönnetty.

Lasten ja nuorten palveluohjelma

Lasten ja nuorten palveluohjelmaan on kehitetty kärkihankkeen päätavoitteen mukainen mittaristo, jossa vertaillaan tilinpäätöstietoja lasten pitkäaikaisista sijoituksista sekä euroista eri palveluista.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Tavoitetta yhdistää eri toimijoiden palvelut tukemaan nuoria ja ehkäisemään raskaan tuen tarvetta tarkastuslautakunta pitää erinomaisena. Ensimmäisen vuoden tavoitteet on pääosin saavutettu.

Lasten pitkäaikaisia sijoituksia käsitteleviä mittareita toteutumiseen ja vertailutietoineen ei esitetä tilinpäätöksessä.

Työikäisten palvelut – kehitysvammaisten palvelujen organisointi

Tarkastuslautakunnan arvio:

Toimintavuoden tavoitteet pääosin saavutettu.

Ikäntyvien palveluohjelma

Tarkastuslautakunnan arvio:

Toiminnallisissa tavoitteissa on onnistuttu. Mittaritavoitteisiin olisi tullut asettaa sekä lähtöarvot että tavoitetila vuoden lopussa. Eri toimenpiteiden vaikuttavuuden arviointi olisi antanut lisäinformaatiota tavoitteiden saavuttamisesta.

Kaupunkirakenneohjelma

Tarkastuslautakunnan arvio:

Tavoitteet saavutettiin.

3.2. Joensuun kaupungin talouden kehitys vuonna 2014

Joensuun kaupungin vuoden 2014 talousarvio oli laadittu peruskaupungin osalta 6,2 milj. euroa alijäämäiseksi. Liikelaitokset ja rahastot huomioiden talous oli tasapainossa. Talousarvioon tehtiin maaliskuu- ja syyskuussa muutoksia. Peruskaupungin osalta talousarvio oli muutosten jälkeen 6,8 milj. euroa alijäämäinen. Liikelaitokset ja rahastot huomioiden alijäämä muutetussa talousarviossa oli 0,6 milj. euroa.

Konserni:

Tilikauden tulos muodostui huomattavasti talousarviossa arvioitua paremmaksi. Liikelaitokset ja rahastot huomioiden se oli 10,7 milj. euroa ylijäämäinen. Kaupunginvaltuustolle esitetään, että tilikauden tuloksesta muodostetaan uusia investointivaroja 4,810 milj. eurolla. Kaikkiaan tilinpäätössiirtojen jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostuu 7,2 milj. euroa.

Peruskaupunki:

Käyttötalous toteutui 3,1 milj. euroa talousarviota parempana. Tilikauden tulos, 2,165 milj. euroa, oli lähes 9 milj. euroa talousarviossa arvioitua parempi. Peruskaupungin tilinpäätössiirtoihin sisältyy 4,0 milj. euroa uusia investointivaroja Siilaisen terveysaseman peruskorjausta ja laajennusta varten. Tilinpäätöksessä tehtävien tilinpäätössiirtojen jälkeen tilikauden alijäämäksi peruskaupungissa muodostuu 0,5 milj. euroa.

Liikelaitokset ja rahastot:

Joensuun Vesi -liikelaitoksen tilikauden ylijäämä oli 2,7 milj. euroa 0,7 milj. euron investointivarojen jälkeen (talousarviossa ylijäämä oli 2,25 milj. euroa).

Pohjois-Karjalan pelastuslaitos –liikelaitoksen ylijäämä oli 0,2 milj. euroa 0,11 milj. euron investointivarojen jälkeen (ta 0,05 milj. euroa).

Joensuun Työterveysliikelaitoksen ylijäämä oli 0,17 milj. euroa (ta 0,05 milj. euroa).

Tulevaisuusrahaston tilikauden 2014 ylijäämä oli 4,2 milj. euroa (vuonna 2013 0,5 milj. euroa) ja elinkeinorahaston ylijäämä oli 0,4 milj. euroa (vuonna 2013 0,6 milj. euroa).

Liikelaitosten ja rahastojen talousarviossa tilikauden tulos oli 6,2 milj. euroa ja toteuma oli 8,5 milj. euroa. Tilinpäätössiirtojen jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostui 7,7 milj. euroa.

Yleistä:

Joensuun kaupungin vuoden 2014 tulos muodostui ennakoitua paremmaksi kertaluonteisten erien takia. Em. kertaluonteisia eräitä ovat tonttien ennakoitua suuremmat myyntivoitot, rahastojen omaisuudenhoitajan vaihdon yhteydessä kirjautuneet voitot sekä hätäkeskuksen tilojen vuokrasopimuksen päättämisestä saatu kertakorvaus. Tulokseen ovat vaikuttaneet alentavasti toimeentulotuen vajaan 1 milj. euron takaisinperintä vuodelta 2013 sekä Kiinteistö Oy Harpatinharjun purkamisesta johtunut osakepääoman alaskirjaus 0,63 milj. euroa.

Joensuun kaupungin toimintakatteiden kasvu oli noin 3,6 prosenttia. Koko kaupungin toimintakate oli 2014 vuonna -350,9 milj. euroa. Muutetun talousarvion mukaan koko kaupungin toimintakate oli -354,8 milj. euroa. Toteuma oli 3,9 milj. euroa parempi.

Vuosien 2013 ja 2014 väliseen vertailuun vaikuttaa jonkin verran Outokummun kaupungin sosiaali- ja terveystoimen siirtyminen Joensuun kaupungin hoidettavaksi vuoden 2014 alusta lukien. Tuloslaskelmassa on tuloina n. 27,4 milj. euroa Outokummun kaupungilta laskutettuja tuloja ja niitä vastaavat menot.

Verotulojen kasvu edellisvuoteen verrattuna oli 16,5 milj. euroa kasvuprosentin ollessa 6,9 %. Toteuma oli 3,4 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa. Kun kunnallisveroprosentin muutos huomioidaan, kasvu oli 1,8 %. Kunnallisveroja kertyi lähes 2,6 milj. euroa ja yhteisöveroja 1,1 milj. euroa talousarviossa arvioitua enemmän. Kiinteistöverokertymä jäi 0,3 milj. euroa talousarviosta.

Vuosi 2014 oli talouden toteuman puolesta hyvä. Vuosikate (33 milj. euroa) riitti kattamaan poistot (24,2 milj. euroa). Tilikauden tulos oli noin 10,7 milj. euroa. Tilikauden tulos toteutui 11,3 milj. euroa talousarviota parempana. Tilinpäätössiirtojen jälkeen ylijäämää jäi 7,2 milj. euroa. Taseessa kertynyttä ylijäämää on noin 22,6 milj. euroa vuoden 2014 tilinpäätöksen jälkeen.

Joensuun kaupungin taloudellista asemaa voidaan kuvata sekä kaupungin että kaupunkikonsernin näkökulmasta seuraavaan taulukkoon otettujen keskeisten tulos- ja rahoituslaskelman ja taseen tunnuslukujen avulla:

	Joensuu 2014	*Muutos Joensuu 2013-2014	Konserni 2014	*Muutos Konserni 2013-2014
Toimintatuotot/toimintakulut %	33,3	13,3	44,8	6,2
Vuosikate/poistot %	136,2	19,0	138,0	15,3
Vuosikate/asukas, €	439,1	23,2	867,7	18,6
Investointien tulo-rahoitus %	72,3	17,6	54,6	-23,2
Kassan riittävyys, pv	58,6	17,2	60,4	16,6
Omavaraisuusaste %	58,0	-3,5	42,9	-0,9
Suhteellinen velkaantuneisuus %	41,2	4,0	64,5	0,5
Kertynyt ali/ylijäämä, €/asukas	301,4	45,4	-175,0	-40,3
Lainat, €/asukas	2002,4	14,0	4873,0	6,0

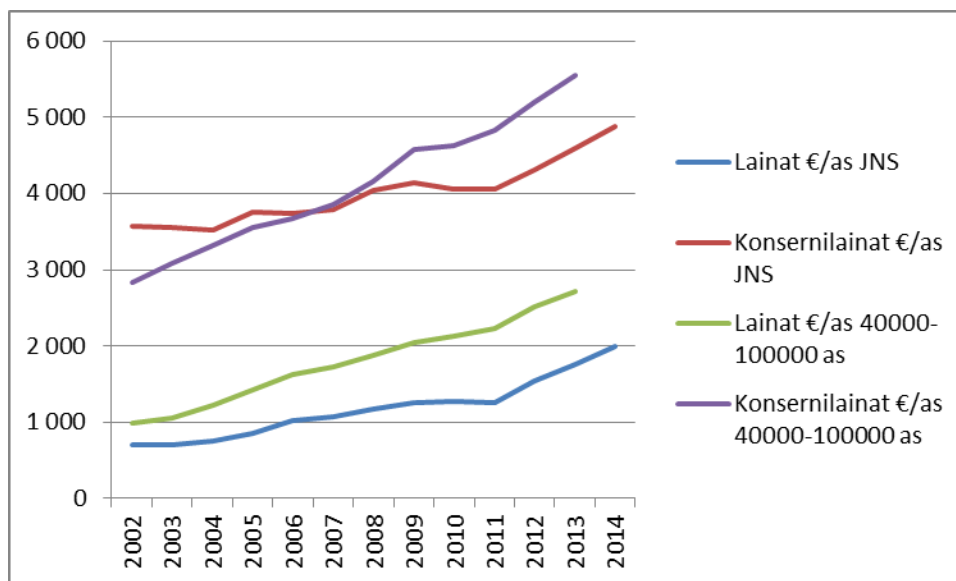
*HUOM. Vertailu on tehty suhteellisena eli prosentteina, ei prosenttiyksikköinä.

Tuloslaskelman keskeiset tunnusluvut ovat Joensuun kaupungin osalta parantuneet edellisvuodesta. Rahoituslaskelman investointimenot olivat 47,5 milj. euroa vuonna 2014. Rahoitusosuuksien (1,9 milj. euroa) ja pysyvien vastaavien luovutustulojen (7,9 milj. euroa) jälkeen nettoinvestointimenot olivat 37,7 milj. euroa. Pitkäaikaisen lainan määrä kasvoi 17,9 milj. euroa (vuonna 2013 kasvu oli 19,6 milj. euroa). Lyhytaikaiset lainat lisääntyivät 1,7 milj. euroa. Pitkäaikaisen lainan määrän kasvu kahden edellisen vuoden aikana on ollut noin 500 euroa per asukas. Runsaat velkarahalla katetut investoinnit ovat heikentäneet taseen tunnuslukuja. Vuoden 2014 ylijäämäinen tulos kuitenkin lisäsi edelleen taseesta laskettavaa kertyneen ylijäämän määrää.

Konsernissa vuosikatteella on pystytty kattamaan poistot. Koko konsernin omavaraisuusaste (42,9) on heikompi kuin itse emokaupungissa Joensuussa (58,0).

Seuraavassa kaaviossa esitetään Joensuun kaupungin sekä kaupunkikonsernin lainakantojen euroa/asukas kehitys vuodesta 2002 lähtien. Verrokkina on käytetty 40 001 – 100 000 asukkaan kaupunkien keskiarvoa. Verrokkien tietoja vuoden 2014 tilinpäätöksistä ei ole ollut käytettävissä.

Sekä Joensuun kaupunki että kaupunkikonserni ovat pysyneet viime vuosina verrokkiryhmässä keskiarvon alapuolella. Suunta lainakantojen kehityksessä on ollut verrokkien kaltainen.

Tunnuslukuvertailua vuoden 2014 tilinpäätöksiin

Tunnusluku	Kotka	Mikkeli	Hämeenlinna	Lappeenranta	Joensuu	Kouvola	Lahti	Kuopio	Jyväskylä
Vero-% (v. 2015)	20,5	20	20,5	21	20,5	20,5	20,25	20,5	20
Vero-% (v. 2014)	20,5	20	20,25	21	20,5	20	20,25	20,5	20
Verotulot €/asukas	3839	3594	3952	3981	3391	3726	3716	3772	3562
Vuosikate €/asukas	135	430	255	357	439	64	510	400	292
Vuosikate %/poistoista	35,9	119	95	133,9	136,2	24	151,5	86,6	74,4
Investointien tulorahoitus %	34	94,1	26,2	93,1	72,3	7,6	68,1	23	99,5
Lainat €/asukas	4883	3142	2962	3011	2002	2069	5854	2843	2991
Konsernilainat €/asukas	10459	7954	5892	7447	4873	3848	8526	8194	8106
Omavaraisuusaste - %	45,4	49,6	59,6	48,9	58	53,7	44	57,3	48,2
Suhteellinen velkaantuneisuus -%	80,1	56,4	55,4	64,7	41,2	47,1	103,9	50,6	63,4
Kertynyt yli-/alijäämä €/asukas	-600	228	68	716	301	39	1211	1193	331
Asukasmäärä 31.12.2014	54 557	54 616	67 976	72 830	75 088	86 477	103 811	107 562	135 780

Kuntaliiton tulkintaohjeiden mukaan alle 50 prosentin omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Kaupunkikonsernin suhteellinen velkaantuneisuus on kasvanut vuodessa.

3.3. Toimintakertomuksessa raportoitujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

3.3.1. Kaupunginvaltuusto

Merkittävimpiä kaupunginvaltuuston vuoden 2014 käsittelemiä asioita

Pöytäkirja	Pykälä	Asiat
27.01.2014	7	Joensuun kaupungin tarkastussäännön päivittäminen
24.02.2014	20	Nepenmäen koulun hankesuunnitelman ja kustannusarvion hyväksyminen
	21	Toimitilahankkeiden toteuttamisen periaateratkaisu vuosille 2015 - 2018
31.03.2014	34	Palveluohjelmien hyväksyminen
28.04.2014	47	Käpykankaan asemakaavamuutoksen ja tonttijaon hyväksyminen
	48	Rauanjärven ja ympäristön pienten vesistöjen ranta-asemakaavan hyväksyminen
	49	Eteläisen rantapuiston asemakaavan ja tonttijaon hyväksyminen
	50	Rantakylän ostoskeskuksen asemakaavamuutoksen ja tonttijaon hyväksyminen
26.05.2014	62	Joensuun kaupungin tilinpäätös vuodelta 2013
	63	Joensuun kaupungin tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2013
	64	Joensuun kaupungin tilintarkastuskertomus, tilinpäätöksen hyväksyminen ja vastuuvapauden myöntäminen
	66	Siilaisen terveysaseman peruskorjauksen ja laajennuksen toteutusaikataulun muutos
	67	Omavelkaisen takauksen myöntäminen Joensuun Tiedepuisto Oy:n lainan vakuudeksi.
16.06.2014	77	Kotihoidon tuen kuntalisän tavoitteiden toteutuminen
25.08.2014	103	Joensuun lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
	105	Joensuun kaupungin, Kontiolahden kunnan ja Outokummun kaupungin sosiaali- ja terveyspalvelujen yhteistoiminnan arviointi yhteistoiminta-alueella
29.09.2014	126	Joensuun ydinkeskustan symmetrisen kaupungin kehitysvisio
	129	Vuoden 2014 talousarvion muutos
	130	Vastaukset tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa esitettyjen huomioiden johdosta
27.10.2014	140	Pohjois-Karjalan sote -hankkeen valmistelu
17.11.2014	152	Ikääntyvien hyvinvointisuunnitelma
	153	Vastaus valtuutettu Mari Ojalamin ynnä muiden valtuustoaloitteeseen ehkäisevän päihdetyön rakenteesta ja toiminnasta
24.11.2014	162	Talousarvio 2015 ja taloussuunnitelma 2015-2017
15.12.2014	173	Karhunmäen koulun hankesuunnitelman ja kustannusarvion hyväksyminen
	174	Siilaisen terveysaseman peruskorjauksen ja laajennuksen päivitetyn hankesuunnitelman ja kustannusarvion hyväksyminen

Vuoden 2013 alusta lukien Joensuun kaupungin hallinnon järjestäminen ja toiminnan sekä talouden ohjaaminen ovat perustuneet tilaaja-tuottaja -malliin. Tilaaja-tuottaja -toimintatapa on ohjausjärjestelmä, jossa vuosittaisessa talousarvioon sisältyvässä tilauksessa määritellään järjestettävien palvelujen laatu, määrä ja hinta. Talousarvion hyväksyy kaupunginvaltuusto. Tuottajan vastuulla on talousarvion ja tilauksen mukaisten palvelujen tuottaminen asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti.

Vuoden 2014 alusta Outokummun kaupunki tuli mukaan sosiaali- ja terveyspalveluiden yhteistoiminta-alueeseen Joensuun toimiessa isäntäkuntana.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Talousarvion laadinnassa on kiinnitettävä huomiota sen rakenteeseen, että se on mahdollisimman helppolukuinen. Talousarvion seuranta helpottaa mm. se, että sen rakenne noudattaa mahdollisimman pitkälle tilinpäätöksen rakennetta, joka puolestaan muotoutuu pitkälti kirjanpitolain mukaan.

Siilaisen terveysaseman peruskorjauksen ja laajennuksen päivitetyn hankesuunnitelman ja kustannusarvion hyväksyminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 25.3.2013 § 60 Siilaisen terveyskeskuksen peruskorjauksen ja laajennuksen hankesuunnitelman ja kustannusarvion 38,3 M€ (alv 0 %).

Hankesuunnitelman sisältömuutokset

(Kaupunginhallitus 8.12.2014 § 545
Kaupunginvaltuusto 15.12.2014 § 174)

Vuodeosasto (AB) ja nykyiset hallinnontilat (C) puretaan ja niiden tilalle rakennetaan uudisrakennus, joka liitetään nykyisiin vastaanoton tiloihin. Hallinnon ja työterveyshuollon tilat sijoittuvat pääosin kaksikerroksiseen rakennukseen. Vuodeosastoilla kerroksia on neljä. Uudisrakennuksen tehokkaammalla tilankäytöllä on vuodeosaston tiloja voitu vähentää yli 1000 m² aikaisempaan hankesuunnitelmaan nähden. Tämä on alentanut rakennuskustannuksia.

Päivitetyt rakennuskustannukset

Hyväksytyt hankesuunnitelman mukainen kustannusarvio oli 38,3 M€ (alv 0 %). Uusi päivitetty kustannusarvio on 43,1 M€ (alv 0 %), eli kustannukset ovat kasvaneet 4,8 M€ (12,5 %).

Kustannusmuutoksia on aiheutunut mm:

- keittiön laajuusmuutokset 2,7 M€
- suunnittelukoordinaattori 0,3 M€
- suunnittelutyön lisääntyminen 0,4 M€
- aluetöiden laajentuminen ja lisääntyminen 1,0 M€
- FEF-osan laajuusmuutokset 0,4 M€
- purkutöiden lisääntyminen 0,7 M€.

Toimitilakustannukset

Aikaisempaan hankesuunnitelmaan nähden sosiaali- ja terveyskeskuksen kokonaisvuokra tulee nousemaan noin 365 000 €, ravintopalveluiden noin 175 000 € ja Joensuun Työterveyshuollon noin 2 000 € vuodessa. Alla on esitetty toimitilakustannukset sisältäen sekä pääoma- että ylläpitovuokran.

	HS (25.3.2013)	HS (päivitetty)
Sosiaali- ja terveyskeskus	2 172 000 €/vuosi	2 536 958 €/vuosi
Ravintopalvelut	437 916 €/vuosi	613 339 €/vuosi
Joensuun Työterveys	127 739 €/vuosi	129 351 €/vuosi.

Siilaisen terveysaseman investoinnit tullaan uudisosalla poistamaan 30 vuoden poistoajalla. Keittiön ja peruskorjattavien tilojen poistoaikana käytetään 20 vuotta. Käyttäjien kanssa tullaan tekemään uudet vuokrasopimukset, joiden vuokra-aika on 15 vuotta.

Rahoitus

Joensuun kaupungin talonrakennuksen investointisuunnitelmassa hankkeelle esitetään rahoitusta seuraavasti:		
	HS (25.3.2013)	HS (päivitetty)
vuodelle 2013	0,7 M€	
vuodelle 2014	5,0 M€	2,8 M€
vuodelle 2015	10,0 M€	13,9 M€
vuodelle 2016	7,5 M€	16,9 M€
vuodelle 2017	7,5 M€	9,5 M€
vuodelle 2018	7,6 M€	
yhteensä	38,3 M€	43,1 M€

Tarkastuslautakunnan arvio:

Kaupungin päättäjät ovat tehneet välttämättömän ratkaisun purkaa korjauskelvottomaan kuntoon päätyneet AB- ja C- osat Siilaisen terveysasemasta, vaikka päätös nosti hankkeen kustannusarviota valtuuston aiemmin hyväksymästä.

Toiminnallisia tavoitteita on asetettu vaihtelevasti. Valtuustoon nähden sitovia toiminnallisia tavoitteita ei ole tai niitä ei ainakaan ole merkitty selkeästi. Sitovat toiminnalliset tavoitteet tulee johdattaa strategiasta, niiden on oltava olennaisia, yksikäsitteisiä ja mitattavia. Mittarit on valittava siten, että mittareiden seuranta vastaa kysymykseen, onko toiminnalliset tavoitteet saavutettu tai onko tavoitteiden saavuttamisessa edistytty. Sitovat toiminnalliset tavoitteet tulee yksilöidä talousarviossa. Sitoviin toiminnallisiin tavoitteisiin tulee vastata tilinpäätöksessä samassa muodossa kuin ne on talousarviossa asetettu. Tilinpäätöksessä 2014 joidenkin tavoitteiden kohdalla toteumatieto vastaa huonosti alkuperäisen tavoitetilan kuvaukseen.

Vähimmäisvaatimuksena voidaan pitää tulosalueen toiminnan tiivistettyä kuvausta, jotta lukija saa käsityksen siitä, mihin toteutuneet eurot on käytetty.

3.3.2. Kaupunginhallitus

Yleistä

Yleishallinnon tulosalueella on selvitetty mm. kehittämishankkeiden euromääräisiä toteumatietoja. Suurin osa kehittämishankkeisiin käytetystä rahasta kanavoituu Joensuun seudun kehittämissyhtiön Josekin sekä Tiedepuiston kautta erilaisiin suurehkoihin kehittämishankkeisiin. Näihin hankkeisiin käytettiin 0,95 milj. euroa.

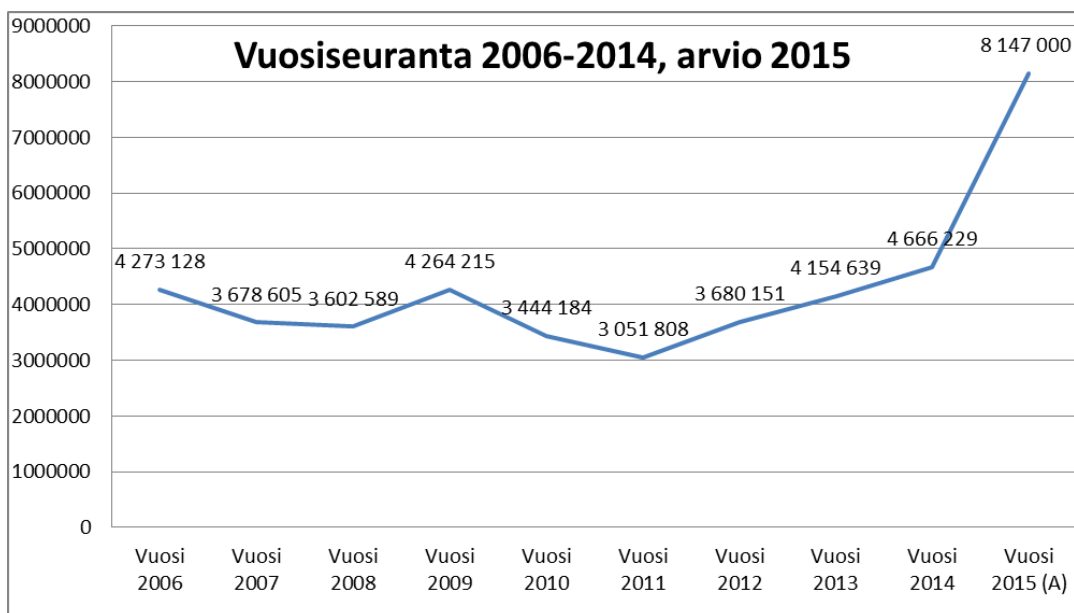
Lisäksi kehittämishankemäärärahoista on rahoitettu kolmea kaupungin eri hallintokuntien hallinnoimaa hanketta ja kolmea yliopiston koordinoimaa sekä kahta muuta hanketta. Kehittämishankkeisiin käytettiin vuonna 2014 yhteensä 1,1 milj. euroa (ed. vuosi 1,4 milj. euroa).

Työllistämistoiminnan tavoitteeksi vuodelle 2014 oli asetettu Kelan työmarkkinatuen laskutuksen vähentäminen enintään 4 248 000 euroon. Toteuma oli 4,67 milj. euroa, eli tavoitteessa

epäonnistuttiin toimenpiteistä huolimatta. Työttömien osuus työvoimasta kasvoi edellisen vuoden lopun 15,9 prosentista vuoden 2014 lopun 17,9 prosenttiin.

Työmarkkinatuen kuntaosuuden määrä on vuoden 2011 noin 3 miljoonasta eurosta noussut kolmessa vuodessa 1,6 milj. eurolla ollen vuonna 2014 yhteensä 4,666 milj. euroa. Yli 500 päivää työttömänä olleista maksettava kuntaosuus on merkittävä menoerä Joensuun kaupungin menoissa. Vuodelle 2015 on budjetissa työmarkkinatuen kuntaosuuden määräksi arvioitu 8,147 milj. euroa. Vuonna 2015 kuntaosuutta maksetaan jo 300 päivän työttömyyden jälkeen 50 prosenttia ja yli 1000 päivän jälkeen 70 prosenttia. Arvioitu 8,147 milj. euron summa pitää sisällään taloustyöryhmän asettaman 5 prosentin säästötavoitteen.

Työmarkkinatuen kuntaosuuden määrän kehitys Joensuun kaupungissa

(Lähde: Joensuun kaupungin henkilöstöyksikkö, työllistämispalvelut)

Myös nuorten työttömyyden vähentäminen oli asetettu talousarviossa tavoitteeksi, mutta määrä on lisääntynyt toimenpiteistä huolimatta.

Nuorten työttömien määrä, Joensuu	31.1.2015	31.1.2014
Alle 20-vuotiaat	265	139
Alle 25-vuotiaat	1 137	896.

Pitkäaikaistyöttömiä oli vuonna 2014 keskimäärin 2239.

(Lähde: Pohjois-Karjalan ELY-keskus, työllisyyskatsaukset)

Sisäinen valvonta

Kaupunginhallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä. Toimintakertomukseen sisältyvä selonteko antaa riittävän selvityksen sisäisen valvonnan järjestämisestä. Hallintokuntien suorittamaa sisäistä valvontaa seuraa ja täydentää sisäisen tarkastuksen yksikkö, joka toimii kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan alaisuudessa.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Valtuustoon nähden sitovia toiminnallisia tavoitteita ei sisälly talousarvioon eikä tilinpäätökseen 120 yleishallinnon ja 150 konsernihallinnon tulosalueilla.

Valtuustoon nähden sitovien taloudellisten tavoitteiden toteutumattomuus oli selvitetty siellä missä se oli tarpeen.

Sinkkolan ja Niinivaaran päiväkodit toteutettiin omana hankkeena. Aikataulu oli niin kireä, että niihin ei ehditty tehdä hankesuunnitelmia. On tärkeää pohtia tarkoin hankkeiden toteutusvaihtoehdot kaupungin lisävelkaantumisen estämiseksi ja taloudellisimman toteutusvaihtoehdon valitsemiseksi.

Oman toiminnan ohella tehtävä urakkakilpailutus oli tavoitteena siirtää hankintatoimen tehtäväksi. Tässä ei ole onnistunut kovin hyvin, joten jatkossa tähän on syytä kiinnittää huomiota entistä enemmän. Oman toiminnan ohella tehtävään urakkakilpailutukseen täytyy olla erityinen ja perusteltu syy.

Kokonaisuutena kaupunginhallituksen toiminnan taloudellinen tulos 2014 oli huomattavasti talousarviota parempi.

Tilaaaja-tuottajamallinen organisaatio

Tilaaaja-tuottajamallinen toiminta on ollut käytössä kuluvan vaalikauden. Toimintaorganisaation jakaminen tilaajiin ja tuottajiin on synnyttänyt tarpeen opetella uusia toimintatapoja sekä henkilöstön että luottamushenkilöiden keskuudessa. Tämä on nähtävissä varsinkin tuottajaorganisaatioissa. Henkilöstössä aivan kaikki eivät vielä ole pystyneet sisäistämään tilaaja – tuottajamallisen organisaation mukaisia roolejaan.

Kuntamaisemasta voidaan nähdä myös panos-tuotos -vertailuja muihin kuntiin. Tuotannon ja prosessien kehittämisen avulla voidaan parantaa palveluja samalla kun kustannuksia voidaan alentaa.

Samoin on pitänyt ryhtyä kehittämään tuottavuutta ja toimintaprosesseja ja ne vaativat uutta osaamista ja ajatustavan muutoksia. Uusien raportointityökalujen avulla kustannustietoisuus ja käsitys kokonaisuudesta on vahvistunut. Niistä voidaan esimerkiksi nähdä, että päiväkotien suuri yksikkökoko ei tuo tehokkuutta.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Tuottajalautakuntien asemaan, rooliin ja tehtäviin tulee kiinnittää huomiota esim. tukipalvelujen tuottamisessa ja oman toiminnan organisoimisessa. Yhtenä tavoitteena tulee olla tuottavuuden ja prosessien kehittäminen mm. raportointityökaluja hyödyntäen.

Varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluissa raportoinnin parantuminen ja nopeutuminen antaa päättäjille entistä paremmat mahdollisuudet reagoida muutostarpeisiin. Vastaavaa kehitystä tulee tapahtua kaikilla toimialoilla.

Raportointiaineiston mukaan esim. päiväkotien suuri yksikkökoko ei tuo tehokkuutta.

Tietojärjestelmät

Tietojärjestelmät ovat olleet ostettaessa ja myös käyttöönotettaessa keskeneräisiä. Käyttöönoton jälkeen on jouduttu tekemään paljon jatkokehitys- ja muutostöitä. Kaupungilla on useita keskeisessä asemassa olevia tietojärjestelmiä, joissa yhteensopimattomien rajapintojen johdosta on mahdotonta siirtää tietoa järjestelmästä toiseen muuten kuin käsityönä. Paikoitellen tietojärjestelmien puutteet ovat laskeneet työn tuottavuutta ja aiheuttaneet vaaratilanteita. Muun muassa Valvira on pyytänyt selvityksiä potilasturvallisuuden vaarantumisesta tilanteissa, joissa tieto ei ole seurannut potilasta.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Tietojärjestelmien hankinta edellyttää erityistä osaamista ja huolellisuutta, sillä ne ovat keskeisessä roolissa modernissa yhteiskunnassa ja oikein toteutettuna lisäävät tuottavuutta. Järjestelmät tulee hankkia riittävän toimintakelpoisina. Järjestelmiä hankittaessa kaupungin tulee määrittää keskeiset rajapinnat, jotta ohjelmat voivat vaihtaa informaatiota ja linkittyä toisiinsa saumattomasti osaksi kaupungin toiminnanohjausjärjestelmää. Tietojärjestelmien ja koneiden ylläpidon tulee toimia joustavasti asiakkaiden tarpeiden mukaan, sillä mikäli järjestelmä ei toimi, työnteko kärsii.

Henkilöstöraportti

Sairauspoissaolot nousivat 0,7 päivää / htv (14,7→15,4), keskiarvon kasvusta huolimatta useilla kaupungin toimialoilla sairauspoissaolot myös alenivat.

Neljä työntekijää kymmenestä ei sairastanut vuoden aikana lainkaan. Kokonaisuudessa keskimääräinen poissaolajakso lisääntyi 14,7 →15,4 pvä. Neljän vuoden seurantajaksolla lisäys on 1,2 pvä/henkilö. Joka kolmannella työntekijällä sairauspoissaoloja oli 4-29 pvä. Eniten poissaoloja oli hoito- ja hoivapalveluissa ja vähiten hallinnossa.

Työtyytyväisyyskyselyyn vastasi 1307 työntekijää eli noin 18 % työntekijöistä. Työtyytyväisyys näyttää hieman alentuneen edellisestä mittauksesta.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Henkilöstökertomus on erittäin informatiivinen.

Sairauspoissaolot ovat lisääntyneet ja työtyytyväisyys on hieman alentunut.

Molemmat tekijät vaikuttavat työn tuottavuuteen jo pieninä muutoksina, joten jatkossa tulee erityisesti paneutua henkilöstön työhyvinvointiin.

Pääluottamusmiesten tapaaminen

Tarkastuslautakunta kuuli vuoden aikana ammattijärjestöjen pääluottamusmiehiä.

Henkilöstön näkemyksen mukaan johtavat viranhaltijat tulee valita avointa hakumenettelyä käyttäen.

Henkilöstön näkemyksen mukaan ainakin osa säästöistä oli näennäissäästöä, menojen siirtämistä menokohdalta toiselle.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Työilmapiirin on aistittu kiristyneen mm. työyhteisöneuvottelujen lisääntymisen, sijaisjärjestelyjen vaikeutumisen, annettujen varoitusten ja irtisanomisten lisääntymisen seurauksena. Henkilöstön kehittämisessä tulisi nostaa entistä voimakkaammin esiin työssä viihtymisen merkitys.

Pääluottamusmiesten pyytämät työsopimusasiakirjat ja kaupungin esimiehille jaetut johtamishojeistot tulee toimittaa heille sopimusten mukaisesti. Samoin sopimusten mukaisesti tulee vastata heidän kysymyksiinsä ja neuvottelupyyntöihin.

3.3.3. Kaupunkirakennelautakunta

Kaupunkirakennelautakunnan keskeisiä tehtäviä ovat kaavojen valmistelu sekä vastuu maa- ja vesialueiden, katujen, puistojen ja muiden yleisten alueiden hallinnasta, suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta.

Katsauksessa kerrotaan selkeästi mitä tavoitteita on ollut ja kuinka tavoitteet ovat toteutuneet.

Tonttien myynnille asetettu taloudellinen tavoite ylittyi. Tonttien myyntivoitot yhteensä. noin 5,8 milj. euroa.

Joukkoliikenteessä on siirrytty uuteen toimintamalliin, ja vasta vuosi 2015 tulee olemaan kokonainen vuosi palvelusopimuksen mukaista liikennettä.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Kaupunkirakennelautakunnan tulosalueella toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen on esitetty esimerkillisesti.

3.3.4. Sosiaali- ja terveystalouden tilaajajaosto

Talousarviossa ei ole esitetty valtuuston tahtotilana sitovia toiminnallisia tavoitteita. Tilaus on esitetty talousarviossa yksityiskohtaisesti (sivuja 58). Tilinpäätöksessä vastaavat toiminnot on jaettu useampaan eri kohtaan. Esitystapojen ero vaikeuttaa lukemista ja ymmärtämistä.

Vuoden aikana toteutettiin yhteistoiminta-alueen toiminnan arviointi.

Toiminnan kuvaamista tavoitteiden ja muiden olennaisten tietojen pohjalta tulee kehittää. Tavoiteasetannassa tulee huomioida kuntalain 65 §:n mukaiset tavoitteet ja yhteistoiminnan järjestämiseen sovittu yhteistoimintasopimus. Tulosalueelta "192 Sote yhteistoiminta-alueen mak-suosuus" voidaan huomata, että Joensuun kaupungin osuus on ollut noin 225,3 milj. euroa. Tilaajajaoston toimintakulut olivat 276,8 milj. euroa. Kyse on erittäin merkittävästä menoerästä kaupungin taloudessa.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Varsinkin kun kyseessä on uusi toiminta, yhteistoiminta-alueen toiminnan arvioinnin tulosten julkistamisella tilinpäätöksessä olisi ollut suuri informatiivinen arvo.

Taloudelliset tavoitteet toteutuivat kohtuullisesti, tapahtui vain yhden miljoonan euron ylitys. Ylitysten kohdalla informatiivisuutta olisi lisännyt selostus ylitysten syistä.

Joensuun kaupunginvaltuusto on sitoutunut siihen, että se ei muuta tilaajajaoston talousarvioesitystä. Se voi kuitenkin palauttaa asian uudelleen valmisteluun. Kaupungin talousarvion käsittelyaikataulutusta on korjattu siten, että luottamushenkilöorganisaatiolla on todellinen mahdollisuus vaikuttaa talousarvion sisältöön.

Tilaus on käsitelty talousarviossa yksityiskohtaisesti, mutta valtuuston tahtotilan ilmaisevat sitovat toiminnalliset tavoitteet puuttuvat siitä.

Talousarvion laadinnassa tulee kiinnittää huomiota sen rakenteeseen siten, että talousarvista tulee helppolukuinen. Talousarvion lukemista helpottaa mm. se, että sen rakenne noudattaa mahdollisimman pitkälle tilinpäätöksen rakennetta, joka puolestaan muotoutuu pitkälti kirjanpitolain mukaan.

3.3.5 Tuottajan neuvottelukunta

Tuottajan neuvottelukunta on uusi toimielin. Talousarviossa ja tilinpäätöksessä toimielintä ja sen toimintaa on avattu niukasti. Taloudelliset tavoitteet on saavutettu.

Toiminnallisissa tavoitteissa tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota asiakastyötavoitteen ja toteutumisen tasoon (44,6→51,6 %). Toteumasta selviää, että esimiestyö väheni yhden henkilötyövuoden verran. Siitä ei selviä, siirtyikö vastaava panos operatiivisen tason työhön, joka oli tavoitteena.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Neuvottelukunnan toiminnan laatua ja merkittävyttä/vaikuttavuutta olisi voitu kuvata laajemmin selostamalla kokouksissa käsiteltyjä asioita, määriä, sisältöjä ja lopputuloksia. Tavoite on asetettu koko asiakastyöhön kohdistuvan työajan osuuteen. Toteumassa puhutaan vain kotihoidosta. Kun tavoite koskee vain osaa toimialasta, niin se tulee ilmaista selkeästi.

3.3.6. Varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunta

Toimialan katsaus toimintavuoteen on selkeä ja informatiivinen. Kolme tavoitetta on kukin määriteltä muutamalla sanalla. Toteumissa toimintoja on selostettu runsaasti ehkä juuri tavoitteiden niukan ilmaisun vuoksi.

Kokonaisuutena talous toteutui hyvin. Päivähoitopalvelut (talousarviossa varhaiskasvatus) alitti talousarvion 1,5 miljoonalla eurolla, koulutuspalveluiden ylittyessä noin 0,8 miljoonan euron verran.

Sitovuustason ylityksen selityksessä mainitaan erikseen kotikuntakorvaukset, kuljetus- ja ICT-kustannukset, sisäiset vuokrat ja koulutuskuntayhtymän oppilashuollon kulut ylityskohteina.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Tavoitteet tulee rakentaa kaikilla toimialoilla niin, että jo tavoitemäärittelyssä mainitaan mittarit, joilla tavoitteiden toteutumista seurataan ja mitataan. Se yksinkertaistaa tavoitteen ja toteuman vertailua. Jos tavoite koskee vain osaa toimialasta, niin sen määrittelystä tulee käydä ilmi, mitä toimialan osaa tavoite koskee.

Kun tilinpäätöksessä on avattu ylitykseen johtaneet tekijät, tulee vastaavasti uloskirjoittaa vastaavat talousarvion lähtösummat.

Toimialaan vaikuttavien säädösten muuttuminen tulee huomioida talousarviovalmistelussa. Toiminnan lähtökohtana tulee olla se, että jokaisen talousarviosumman kohdalla tavoitteena on talousarviossa pysyminen, eikä vain toimialan loppusummassa pysyminen.

3.3.7. Sosiaali- ja terveyslautakunta

Sosiaali- ja terveystoimen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden ja toteutumien esitystapa on muutettu tilaaja-tuottajamallin myötä.

Tavoitteet on esitetty talousarvion kohdissa 3.2 (strategian toteuttaminen ja talousarviovuoden tavoitteet) ja 6.1.8 (sosiaali- ja terveystoimen palvelut) ja tavoitteiden toteutumista esitellään tilinpäätöksen kohdissa 6.1 (strategian ja palveluohjelmien talousarviovuoden tavoitteiden toteuttaminen), 6.2 (peruskaupungin toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteuttaminen kohdassa Sosiaali- ja terveyslautakunta) ja 9.3 (taseyksiköiden erillistilinpäätökset).

Tarkastuslautakunnan arvio:

Sitovien toiminnallisten tavoitteiden asetanta on puutteellista ja sekavaa. Sitovat tavoitteet on määritelty palveluohjelmissa, mutta ei sosiaali- ja terveystoimen palveluissa. Asetettujen tavoitteiden toteuttamisen seuranta ei ole yhtenevä talousarvion tavoitteiden kanssa. Osa talousarvion kohdassa 6.1.8 (sosiaali- ja terveystoimen palvelut) on tilinpäätöksessä esitetty kohdassa Joensuu-Kontiolahti-Outokumpu sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueen taseyksikkö.

Toiminnallisten tavoitteiden ja toteutumien vertailu on kohtuuttoman hankalaa.

Tavoiteasetannassa mitattavuuteen tulee kiinnittää huomiota.

Tarkastuslautakunta on korostanut aiempina vuosina hoidonporrastuksen tehostamisen tarvetta. Edellisissä arviointikertomuksissa todettiin, että jonotuspäivien suuri määrä on merkki siitä, ettei tärkeää hoidon porrastusta ole saatu kuntoon.

Erikoissairaanhoidosta jatkohoitoon jonottavien potilaiden jonotuspäivien (siirtoviivepäivien) määrä on kehittynyt seuraavasti:

Vuosi	Päivien lkm	Muutos päivinä	Muutos %
2014	1218	-1969	-62,0 %
2013	3187	490	18,2 %
2012	2697	479	21,6 %
2011	2218	311	16,3 %
2010	1907	-853	-30,9 %
2009	2760		

Vuoden 2014 jonotuspäivien määrästä on aiheutunut Joensuun kaupungille 710 247 euron suuruisen meno. Kustannukset alentuneet noin 1 milj. euroa verrattuna edellisvuoteen. Päivien määrä on laskenut merkittävästi loppuvuotta kohden. Ensimmäisen 7 kuukauden aikana kertyi 1185 päivää. Loppuvuonna vain 33 päivää.

Tarkastuslautakunnan arvio
Hoitoketju on saatu toimimaan paremmin, jolloin erikoissairaanhoidon jonopäivät ja niiden kustannukset ovat alentuneet merkittävästi.

Perhepalveluissa on siirrytty toiminnan painopistettä ennaltaehkäisevään suuntaan. Ennaltaehkäiseviin toimiin panostaminen on sekä inhimillisempää että kokonaistaloudellisesti kannattavampaa kuin korjaavat toimet.

Tarkastuslautakunnan arvio:
Perhepalveluidenkin kohdalla tilinpäätöksessä on esitettävä tavoitteet, mittarit ja seurata toteumaa.

Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos sekä sosiaali- ja terveysministeriö ovat kehottaneet kuntia lisäämään omaishoidontukea. Omaishoitajien määrä on kasvanut edellisvuodesta, mutta omaishoitajia tarvitaan vielä lisää, jotta valtakunnallinen suositustaso saavutettaisiin.

Niinivaaran terveysasema otettiin omaksi toiminnaksi vuoden 2015 alusta. Muutos vietiin suoraan talousarvioon, sitä ei esitelty päättäjille ennen talousarvioesitystä. Arviointikertomuksen LIITTEESSÄ 1 on esitetty terveysasemien vertailua.

*Tarkastuslautakunnan arvio:
Niinivaaran terveysasema on tuottanut palveluja tehokkaammin ja taloudellisemmin sekä asiakkaiden näkökannalta paremmin palvelevasti verrattuna kaupungin muihin terveysasemiin.*

Tarkastuslautakunnalle esitetyt perusteet syistä, joiden vuoksi Niinivaaran terveysasema otettiin omaksi toiminnaksi eivät ole riittävät.

3.3.8. Vapaa-aikalautakunta

Tulosalue 610 Hallintopalveluiden toimintakate on 122 465 euroa yli talousarvion.

Vapaa-aikakeskuksen hankerahoitus vuonna 2014	
Kulttuuripalvelujen hankkeet	167 981,00
Museoiden hankkeet	89 759,00
Orkesterin hankkeet	34 010,00
Kirjaston hankkeet	151 654,00
Liikunnan hankkeet	94 815,00
Nuorison hankkeet	11 938,00
Yhteensä	550 157,00

Tarkastuslautakunnan arvio:

Talousarviomuutokset tulee huolehtia talousarviovuoden aikana. Toiminnan lähtökohtana tulee olla se, että jokaisen talousarviosumman kohdalla tavoitteena on talousarviossa pysyminen, eikä vain toimialan loppusummassa pysyminen.

Toiminnalliset tavoitteet on pääosin saavutettu. Kyselyjen tulosten esittäminen tilinpäätöksessä lisäsi informaatiota.

3.3.9. Liiketoiminnan johtokunta

Tuotot eivät saavuttaneet toivottua tasoa, mutta säästöt kuluissa mahdollistivat toteuman noin 300 000 euroa budjetoitua parempana.

3.3.10 Joensuun alueellinen jätelautakunta

Alueellisen jätelautakunnan toiminnassa on havaittavissa käynnistysvaikeuksia. Se heijastuu talousarvion tavoiteasetannassa, asioiden viivästymisenä ja asiakasrekisterin puutteellisuuksina. Osa alueen asukkaista ei kuulu järjestetyn jätehuollon piiriin ja siten ei myöskään osallistu kustannuksiin.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Lainsäädännölliset uudistukset on aloitettu. Toteumasta puuttuvat selkeät mittarit.

Kuntalaiset eivät ole tasa-arvoisessa asemassa jätehuollon kustannusten jakautumisessa. Asiakasrekisteri tulee saattaa pikaisesti ajan tasalle.

3.3.11. Rakennus- ja ympäristölautakunta

Rakennus- ja ympäristölautakunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet on saavutettu.

3.3.12. Joensuun Vesi -liikelaitos

Joensuun Veden tilikauden tulos ennen satunnaisia eriä ja varauksia oli 3,06 milj. euroa. Se ylittää valtuustoon nähden sitovan tavoitteen 0,8 milj. eurolla. Liikelaitoksen liikevaihto oli 15,3 milj. euroa ja liikeylijäämä 4,2 milj. euroa. Saavutettuun tulokseen vaikuttivat sekä tuottojen ylitys että kulujen alitus. Tuottojen ylitys koostui lähinnä yhteisviemäröintisopimustuloista, liittymismaksuista ja tilaustöistä. Lämmityskuluissa tuli noin 250 000 euron säästö Kuhasalon lämpöpumppulaitoksen käyttöönoton myötä. Talousarviossa asetetut tavoitteet ovat toteutuneet. Investointien määrä oli 5,76 milj. euroa, josta verkostojen uudisrakentamiseen 3,171 milj. euroa ja saneeraukseen 1,288 milj. euroa.

Joensuun Vesi -liikelaitoksen tilikauden 2014 ylijäämä oli 2,7 milj. euroa. Vuoden 2014 ylijäämä mukaan lukien liikelaitoksen taseessa on kertynyttä kumulatiivista ylijäämää yhteensä 22,1 milj. euroa.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Toimintakertomus on kokonaisuutena hyvä ja informatiivinen. Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet on saavutettu. Taloudelliset tavoitteet toteutuivat talousarviota paremmin.

3.3.13. Pohjois-Karjalan pelastuslaitos -liikelaitos

Pohjois-Karjalan pelastuslaitos toimii kaupunginhallituksen alaisena kunnallisena liikelaitoksena. Pohjois-Karjalan pelastuslaitos -liikelaitoksen tehtävänä on vastata pelastustoimen palvelutasosta sekä pelastuslaitoksen toiminnan ja nuohouspalvelujen asianmukaisesta järjestämisestä Pohjois-Karjalan maakunnan alueella.

Pelastuslaitos huolehtii myös yhteistoimintasopimuksen mukaisesti Pohjois-Karjalan sairaanhoitopiirin alueen ensihoitopalveluiden järjestämisestä yhteistyössä Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymän kanssa.

Pelastuslaitoksen tilikauden tulokselle asetettu valtuuston nähden sitova tavoite 0,05 milj. euroa saavutettiin tuloksen ollessa 0,11 milj. euroa.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Pohjois-Karjalan pelastuslaitos -liikelaitoksen taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet on saavutettu. Tavoitteet ja niiden toteutuminen on esitetty esimerkillisesti.

3.3.14. Joensuun Työterveys -liikelaitos

Joensuun Työterveys tuottaa ja kehittää palveluja sopimusten piirissä oleville ja niitä hakeville yrityksille, yhteisöille ja yrittäjille. Lisäksi se täyttää terveydenhuolto- ja kansanterveystlain veloitteen työterveyspalvelujen järjestämisestä. Sillä on toimipaikat yhteistyökunnissa ja Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymän tiloissa. Lisäksi liikelaitokselle on siirtynyt 1.1.2014 alkaen Outokummun kaupungille kuuluva järjestämisvastuu osana sosiaali- ja terveydenhuollossa tapahtuvaa yhteistyötä Outokummun kaupungin ja Joensuun kaupungin välillä.

Liikevaihto oli 4,4 milj. euroa tavoitteen ollessa 4,2 milj. euroa. Joensuun Työterveys teki ylijäämää 170 479,51 euroa. Tavoitteeksi oli asetettu 50 000 euroa.

Työterveyshuollolla ei käytettävissä olevilla resursseilla ole mahdollista eikä tarkoituksenmukaista huolehtia kaikesta sairaanhoidosta, vaan toiminta on ns. työterveydellisesti painotettua sairaanhoitoa, mikä perustuu hyvään työterveyshuoltokäytäntöön.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Työterveyshuollon ja perusterveydenhuollon välistä työnjakoa tulee selkeyttää.

3.3.15. Tulevaisuusrahasto ja Elinkeinorahasto

Rahastojen perustaminen liittyy Joensuun Energia Oy:n myynnistä saatuun kauppahintaan. Rahastojen pääomiksi siirrettiin yhteensä 48,8 milj. euroa vuonna 2000, kun rahastot perustettiin. Rahastoja on hoidettu kaupunginhallituksen hyväksymien sijoitusrajoitusten perusteella.

Tulevaisuusrahaston varainhoitajan vaihtuminen merkitsi omaisuussalkun realisointia, jolloin myynnistä syntyi 3,8 milj. euron myyntivoitot, jotka kirjattiin rahaston tulokseksi.

Tulevaisuusrahaston tilikauden ylijäämä oli 4,2 milj. euroa. Elinkeinorahaston tilikauden ylijäämä oli 0,4 milj. euroa. Rahastojen markkina-arvo oli tilikauden päättyessä yhteensä 83,43 milj. euroa (76,9 milj. euroa vuonna 2013).

Toimintavuonna elinkeinorahastosta ei irrotettu pääomia. Tulevaisuusrahastosta nostettiin varoja Itä-Suomen yliopiston professuurin rahoitukseen 40 000 euroa.

3.4. *Konserniyhteisöille asetettujen tavoitteiden toteutuminen*

Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy

Tutkintojen, opintopisteiden ja kävijämäärien tavoitteissa jäätiin alle asetettujen tavoitteiden. Majoitustoiminnan tavoitteen ylittyminen selittää hyviä taloudellisia tunnuslukuja. Henkilöstön määrä pysyi budjetoidussa, projektirahoituksella saatiin yksi työntekijä yli tavoitteen.

Joensuun Kodit Oy

Uustuotannon tavoitteena olleesta viidestä kohteesta vuoden 2014 aikana valmistui yksi ja käynnistyi kaksi. Kahden kohteen rakentaminen siirtyi vuodelle 2015. Tavoitteena kolmesta peruskorjauskohteesta valmistui yksi. Peruskorjauskohteiden tavoitetta laskettiin 1-2 kohteeseen vuosittain, painopistettä siirrettiin ylläpitokorjauksiin. Asuntokantaa järjesteltiin salkutusohjelman päivityksellä ja ARA:lta haettiin vapautuksia rajoitteista.

Yhteiset asukas- ja asiakaspalvelut Joensuun Ellin kanssa ovat olleet käytössä vuoden 2014 alusta alkaen. Taloudelliset tunnusluvut olivat hyviä.

Joensuun Pysäköinti Oy

Neljästä operatiivisesta tavoitteesta kolme toteutui. Uusi pysäköintilaitosprojekti lähtenee liikkeelle 2015. Taloudellisista tunnusluvuista tyydyttävästi toteutuivat liikevaihto (69 %) ja tulos (66 %). Pysäköintialueiden käyttöaste 55 % toteutui, pysäköintitalojen käyttöaste jäi tavoitteesta hieman. Liikevaihdon laskua 500 000 euroa 2013 - 2014 ei ole selvitetty.

Joensuun Seudun Kehittämissyhtiö JOSEK Oy

Asiakas- ja sidosryhmäytyvyisyystavoitteet ylittyivät hieman. Työpaikkojen nettolisäystavoitteet eivät toteutuneet, kuten ei edellisenä vuonnakaan. Alkavien yritysten ja toimivien yritysten neuvonta toteutui hyvin. Tulos oli lievästi positiivinen. Henkilöstön määrä ylittyi 7 %. Tavoitteet ja mittarit olivat selkeitä.

Joensuun Tiedepuisto Oy

Tilojen kokonaiskäyttöaste oli tavoitetta parempi. Osa tavoitteista on huonosti määritelty ja mitattu. Liikevaihto ylitti 7,7 % talousarvion ja tulos oli positiivinen. Henkilöstön määrä toteutui 76 % budjetoidusta.

Joensuun Yrityskiinteistöt Oy

Liikevaihdon tavoite ei toteutunut vaan jäi 2014 tavoitteesta. Vuokrausasteen tavoite toteutui. Liikevaihto toteutui 93 %:sti ja pysyi vuoden 2013 tasolla. Tulos/Liikevaihto oli 5,5 % parempi kuin budjetoitu. Tulostavoite 200 000 euroa saavutettiin yli kaksinkertaisesti. Taseen tunnusluvut

vahvistuivat. Vuokrattavat neliöt lisääntyivät 7 %, Muovilaaksontien kiinteistöt siirretty apportina.

Karelian Ammattikorkeakoulu Oy

AMK-tutkintotavoite toteutui pääosin. Kansainvälistymisen, työllistymisen ja ulkopuolisen rahoituksen tavoitteet toteutuivat hyvin. Opiskelijapalautteesta ja julkaisuista ei ole annettu to-
teumia. Tunnusluvut: Liikevaihto 98,7 %. Tulos/liikevaihto jäi 77 % alle talousarvion.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Talousarviossa tulokseksi asetettiin 799 000 euroa, josta toteutui 183 000 euroa. Tulostavoitteen alitusta ei ole selvitetty.

Joensuun Opiskelija-asunnot Joensuun Elli Oy

Kalevankadun asuintalon rakentamisen valmiusaste oli tilikauden lopussa 60 %. Nädänkadun talon purkamiselle ei ole saatu ARA:n lupaa. Yhteiset toiminnot Joensuun Kodit Oy:n kanssa toteutuivat. Liikevaihto kasvoi lievästi ja tulos oli hieman tappiolla -0,6 %. Henkilöstön määrä ja luottotappiot ylittivät talousarvion.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Henkilöstön suurta lisäystä ei ole selvitetty. Luottotappio moninkertaistui edellisestä vuodesta.

Puhas Oy

Toiminnalliset tavoitteet toteutuneet, paitsi energiajätteen kierrättäminen. Liikevaihto kasvoi ja tulos oli yli kaksinkertainen tavoitteeseen nähden.

Senioripiha Oy

Uusien rakennusten valmistuminen toteutui hieman edellä aikataulusta. Kolmannen talon ja pysäköintihallin rakentaminen lykättiin vuodelle 2015. Tulos pysyi positiivisena ja tase kehittyi parempaan suuntaan kuin budjetoitu. Liikevaihtotavoitetta ei ollut.

Konserniyhteisöt

Joensuu-konserniin kuului vuoden 2014 lopussa 19 tytäryhtiötä ja kaksi tytäryhtiön tytärtä. Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty emoyhteisön (Joensuun kaupunki) lisäksi 19 tytäryhtiötä (omistusosuus >50 prosenttia), kaksi tytäryhtiön tytärtä ja kaikki neljä kuntayhtymää, joiden toiminnassa kaupunki on jäsenenä. Kaupungilla on 12 osakkuusyhtiötä, joissa omistusosuus vaihtelee 20 - 50 prosentin välillä. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty konserniyhteisöjen omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisöjen voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta.

Konserniyhtiöiden yhteenlaskettu liikevaihto oli 101,6 miljoonaa euroa (2013 vuonna 102,1 milj. euroa). Konserniyhtiöiden yhteenlaskettu tulos oli 1,8 milj. euroa (2013 vuonna 0,8 milj. euroa).

Merkittävimpien yhtiöiden tulokset olivat seuraavat:

Yhtiö	Toteutunut tulos 2014 (1.000 €)	Toteutunut tulos 2013 (1.000 €)
Karelia Ammattikorkeakoulu Oy	182,6	188
Joensuun Pysäköinti Oy	99,2	544
Puhas Oy	940,5	409
Joensuun Yrityskiinteistöt Oy	480,9	480
Joensuun Kodit Oy	+0	-420
Opiskelija-asunnot Joensuun Elli Oy	-73,7	+ 0
Joensuun Tiedepuisto Oy	138	-25
Joensuun Seudun Kehittämissyhtiö JOSEK Oy	2,3	4,7

Koko konsernin tilikauden tulos oli 20,2 milj. euroa (8,87 milj. euroa vuonna 2013) ja ylijäämä 9,9 milj. euroa (ylijäämä 3,9 milj. euroa). Konsernin lainamäärä oli 365,9 milj. euroa (342,4 milj. euroa) ja konsernilainaa oli 4 873 euroa/asukas (4 597 euroa vuonna 2013).

3.5 Taseyksiköiden erillistilinpäätökset

3.5.1 Joensuu-Kontiolahti-Outokumpu sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueen taseyksikkö

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMEN YHTEISTOIMINTA-ALUEEN TARKASTAMISEN TOIMIKUNTA

Toimikunnan kokoonpano

Jäsenet:

Kari Savolainen	puheenjohtaja, Joensuun kaupungin tarkastuslautakunta
Alia Dannenberg	jäsen, Joensuun kaupungin tarkastuslautakunta
Ari Tielinen	jäsen, Joensuun kaupungin tarkastuslautakunta
Heikki Lukkarinen	jäsen, Kontiolahden kunnan tarkastuslautakunta
Sirpa Pakarinen	jäsen, Kontiolahden kunnan tarkastuslautakunta
Samuli Pykäläinen	jäsen, Kontiolahden kunnan tarkastuslautakunta
Lilja Surakka	varapj., Outokummun kaupungin tarkastuslautakunta
Sirkka-Liisa Kolehmainen	jäsen, Outokummun kaupungin tarkastuslautakunta
Lasse Pouhula	jäsen, Outokummun kaupungin tarkastuslautakunta

Sihteerit:

Timo Manninen	Joensuun kaupunki
Miia Kauppinen	Kontiolahden kunta
Tarja Hakkarainen	Outokummun kaupunki

Sopimuskuntien tarkastuslautakunnat muodostivat yhteisen toimikunnan tarkastamaan yhteistoimintaa ja sen toimivuutta. Toimikunta on kuullut viran- ja toimenhaltijoita sekä pyytänyt selvityksiä. Toimikunta on esittänyt havaintonsa tarkastuslautakunnille.

SELVITYS LASTENSUOJELUSTA VUONNA 2013

Vuoden 2014 luvut eivät olleet vielä saatavissa.

Lastensuojeluilmoitusten määrä:

Soterin YTA kunnat	2011	2012	2013
Kontiolahti	184	101	163
Joensuu	677	595	647
Outokumpu	69	79	87
Summa	930	775	897

Lastensuojelun avohuollon tukitoimien piirissä olevien, 0 - 20 -vuotiaiden lasten osuus ko. vastaavasta väestöstä (sisältää jälkihuollon):

Soterin YTA kunnat:	2011		2012		2013	
Kontiolahti	143	3,4 %	113	2,6 %	189	4,3 %
Joensuu	560	3,3 %	550	3,2 %	541	3,2 %
Outokumpu	124	8,4 %	134	9,0 %	116	7,9 %
Summa	827		797		846	
Koko maa	81342	6,3 %	87030	6,8 %	88795	7,0 %

Lapsia sijoitettuna; vertailulukuna 0 – 17 -vuotiaiden osuus väestöstä:

Soterin YTA kunnat	2013	
Kontiolahti	23	0,6 %
Joensuu	294	2,2 %
Outokumpu	40	3,2 %
Summa	357	

Kontiolahdessa lastensuojelussa lapsia sijoitettuna noin 20/vuosi.

Tilanne 11/2014; huostaan otettuna 12 lasta ja lisäksi muutamia avohuollon sijoituksia (jälkihuollossa olevat lapset ja nuoret kuuluvat tähän).

Lapsia huostassa; vertailulukuna 0 – 17 -vuotiaiden osuus väestöstä:

Soterin YTA kunnat:	2013 poikkileikkaus	
Kontiolahti	17	0,4 %
Joensuu	215	1,6 %
Outokumpu	35	2,8 %
Summa	267	
Koko maa	12395	1,2 %

Lähde: Selvitys lastensuojelusta, sosiaalipalvelujen johtaja Leena Korhonen.

Toimikunnan arvio:

Sijaisperheiden saantiin ja hyväksymiseen lastensuojelutoiminnassa tulee kiinnittää lisääntyvää huomiota. Panostus tuo nopeasti säästöjä kunnalle.

Outokummussa lastensuojelun asiakkuuksia on suhteessa paljon, mutta ne on hoidettu hyvin. Laitospaikkoja on ollut suhteessa huomattavasti vähemmän kuin muissa kunnissa.

Kuntien historialliset taustat on syytä huomioida palvelurakenteessa, Outokummun teollisuus- ja Kontiolahden maataloustausta.

SELVITYS PÄIHDEPALVELUJEN HANKINNASTA JA SOPIMUKSISTA

Joensuun kaupungissa työskenteli vuosina 2007–2009 kaksi työryhmää selvittämässä mielenterveys- ja päihdepalvelujen järjestämistä.

Käytössämme ovat olleet loppuraportit:

”Joensuun seudun mielenterveys- ja päihdehuollon palveluiden kehittämishanke 2007 – 2009 loppuraportti, 1.3.2007 – 31.8.2009”:

*Tavoitteena hankkeen jatkoajalla oli muun muassa Mielenterveystyön kokonaissuunnitelman laa-
timinen vuosille 2009 – 2012. Suunnitelmaa ei kuitenkaan saatettu loppuun, koska hankkeen toi-
minta-aikana mielenterveys- ja päihdepalveluissa syntyi yhteisymmärrys siitä, että nämä palvelut
tulisi yhdistää hallinnollisesti ja toiminnallisesti uudeksi tulosalueeksi. Mielenterveystyön ko-
konaissuunnitelma ja päihdestrategia yhdistetään jatkossa hallinnollisen muutoksen myötä yhdeksi
strategiakokonaisuudeksi, siten erillistä Mielenterveystyön kokonaissuunnitelmaa ei pidetty tarpeel-
lisena työstää.*

sekä

”Joensuun seudun Päihdepalvelustrategia 2012 Joensuun Seudun Päihdepalvelujen kehittämis-
hanke 2008–2009”:

*Mielenterveys- ja päihdepalvelut yhdistetään ja keskitetään samaan hallintoon. Utran kuntoutu-
miskeskus, A-klinikka ja Nuorten Päihdepsyäkki muodostavat seudulliset päihdepalvelut.*

Aikaisemmin päihdepalvelut ostettiin Pohjois-Karjalan sairaanhoitopiiriltä ja mielenterveyspal-
velut tuotettiin itse.

Hankintahistoria:

1.	13.10.2009	§ 231	STLK	Joensuun kaupungin ja Jyväskylän Seudun Päihdepalvelusäätien aiesuunnitelma Joensuun Seudun Päihdepalvelujen siirtymisestä säätöille 2010. <i>Päätös: STLK päättää hyväksyä liitteenä olevan <u>aiesuunnitelman</u> ja esittää asesuunnitelman hyväksymistä edelleen kaupunginhallitukselle. Päihdepalvelusäätöön liittymisen yksityiskohtaiset päätökset tehdään jatkovalmistelun edetessä.</i>
2.	19.10.2009	§ 623	KH	Joensuun kaupungin ja Jyväskylän Seudun Päihdepalvelusäätien aiesuunnitelma Joensuun seudun päihdepalvelujen siirtymisestä säätöille 2010. <i>Päätös: KH päättää hyväksyä liitteenä olevan Joensuun kaupungin ja Jyväskylän Seudun Päihdepalvelusäätien <u>aiesuunnitelman</u> Joensuun seudun päihdepalvelujen siirtymisestä säätöille 2010. Päätökset asiassa kuten mahdollinen liittyminen säätöön tehdään myöhemmin tarkempien suunnitelmien valmistuttua.</i>
3.	24.11.2009	§260	STLK	Päihdepalvelujen siirtyminen Jyväskylän Päihdepalvelusäätöille. <i>Päätös: Sosiaali- ja terveyslautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi Joensuun kaupungin ja Jyväskylän Päihdepalvelusäätien välisen <u>kumppanuussopimuksen</u>, jonka mukaisesti Jyväskylän Päihdepalvelusäätö tuottaa</i>

				1.1.2010 päihdehuollon avo- ja laitoshoitopalvelut Joensuun kaupungille.
4.	30.11.2009	§725	KH	Päihdepalvelujen siirtyminen Jyväskylän seudun Päihdepalvelusäätöille. <i>Päätös: STLK päättää esittää KH:lle ja edelleen KV:lle hyväksyttäväksi Joensuun kaupungin ja Jyväskylän Päihdepalvelusäätöön välisen <u>kumppanuussopimuksen</u>, jonka mukaisesti Jyväskylän Päihdepalvelusäätö tuottaa 1.1.2010 päihdehuollon avo- ja laitoshoitopalvelut Joensuun kaupungille.</i> <i>Päätös: KH merkitsee asian tässä vaihteessa tiedokseen ja jatkaa asian käsittelyä kokouksessaan 7.12.2009.</i>
5.	11.1.2010	§ 20	KH	Sovatek-säätö. <i>Päätös: KH ehdottaa, että KV päättää hyväksyä osaltaan liitteenä olevat Sovatek-säätöön säännöt ja osallistua Sovatek-säätöön hallintoon säätöön sääntöjen mukaisesti sekä antaa KH:lle sekä STLK:lle toimivaltansa puitteissa <u>valtuudet</u> hyväksyä mahdolliset tarkennukset sääntöihin ja päättää palvelutuotannon järjestämiseen liittyvistä sopimuksista ym. mahdollisista yksityiskohdista.</i>
6.	25.1.2010	§ 11	KV	Sovatek säätö. <i>Päätös: KV päättää hyväksyä osaltaan liitteenä olevat Sovatek-säätöön säännöt ja osallistua Sovatek-säätöön hallintoon säätöön sääntöjen mukaisesti sekä antaa KH:lle ja STLK:lle toimivaltansa puitteissa <u>valtuudet</u> hyväksyä mahdolliset tarkennukset sääntöihin ja päättää palvelutuotannon järjestämiseen liittyvistä sopimuksista ym. mahdollisista yksityiskohdista.</i>
7	2.2.2010	§ 17	STLK	Päihdepalvelujen ulkoistaminen. <i>Päätös: STLK päättää,</i> <i>1. että kaikki Joensuun kaupungin ylläpitämät päihdehuollon erityistason palvelut <u>ulkoistetaan</u>. Ulkoistus koskee mm. A-klinikkaa, nuorten päihdepysäkkiä sekä Utran kuntoutumiskeskusta,</i> <i>2. <u>kilpailuttaa</u> edellä sanotut ulkoistettavat palvelut.</i>
8.	2.11.2010	§ 191	STLK	Päihdepalvelujen hankinta. <i>Päätös: STLK päättää <u>hankkia</u> Joensuun kaupungin päihdepalvelut ajalle 1.1.2011-31.12.2013 Jyväskylän Seudun Päihdepalvelusäätöiltä (Sovatek-säätö) tarjoajan esittämällä hinnalla 132.159 €/kk (alv o).</i>
9.	8.2.2011	§ 21	STLK	Sopimus Joensuun kaupungin päihdepalvelujen hankinnasta Sovatek-säätöiltä. <i>Päätös: Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää hyväksyä Sovatek-säätöön kanssa tehtävän Joensuun kaupungin päihdepalvelujen tuottamista koskevan <u>hankintasopimuksen</u>. Sopimus on määräaikainen ja on voimassa kolme vuotta ajalla 1.1.2011 – 31.12.2013. Sopimukseen sisältyy mahdollisuus kolmeen optiovuoteen. Option käytöstä neuvotellaan erikseen.</i>

10.	20.8.2012	§ 100	STLK	Option käyttöönotto Joensuun kaupungin päihdepalvelujen hankinnasta Sovatek-säätiöltä. <i>Päätös: Stlk päättää jatkaa Sovatek-säätiön kanssa nykyistä päihdepalvelujen hankintaa koskevaa <u>sopimusta 3 optiovuoden ajan 1.1.2014-31.12.2016, aikaisemman sopimuksen mukaisesti.</u></i>
-----	-----------	-------	------	--

Vuonna 2014 SOVATEK-säätiölle maksettiin mielenterveyspalveluista noin 2,3 M€.

Toimikunnan arvio:

Sopimus päihdehuollon ulkoistamisesta laadittiin tavanomaisesta sopimuskäytännöstä poikkeavalla tavalla, koska tarjoajat eivät olleet tasavertaisessa asemassa (Laki julkisista hankinnoista § 2). Sopimuskumppaniksi tulevan, perustettavan säätiön kanssa oli valmisteltu ja sovittu palveluiden tuottaminen ennen tarjouskilpailua ja hankintapäätöstä. Nykyinen sopimus ei ole tuottanut kaikkia sopimuksessa mainittuja palveluja. Sopimus on voimassa vuoden 2016 loppuun.

SELVITYS SILMÄNPOHJAKUVAUKSISTA

Toimikunnalle annetussa selvityksessä mainitut oman tuotannon ja ostopalvelun kustannukset eivät ole vertailukelpoisia.

Toimikunnan arvio:

Tulee tehdä kokonaistaloudellinen vertailu oman tuotannon ja ostopalvelun välillä.

TOIMIKUNNAN MUUT ARVIOT YHTEISTOIMINNASTA:

Tuottajan ja tilaajan välisessä tiedonkulussa on ongelmia. Tuottaja ei ole tiedottanut tilaajalle riittävästi toiminnasta. Tiedonkulun tulee toimia yhteistoimintasopimuksen mukaisesti.

Toimintaraporttien ajantasaisuutta tulee edelleen kehittää. Kuukausiraporttien sisällön informatiivisuuteen tulee kiinnittää huomiota. Vain oleellinen tieto on merkittävää.

Tulee käyttää arvionvaraisia eriä ja kehittää kuntamaisemaa vastaamaan paremmin tiedonsaanti-tarpeita.

Tilaaaja-tuottajamallin rooleja on tarvetta selkiyttää. Hallinto-organisaation hajanaisuudesta aiheutuvat ongelmat tulee tunnistaa ja poistaa.

Terveysasemien ajanvaraus toiminnassa on oleellisia puutteita, ne tulee poistaa. Pääsemättömyys ajanvarausvastaanotolle lisää päivystyksen käyttöä. Käytäntö tulee kunnille kalliimmaksi kuin toimiva terveyskeskuksen ajanvarausvastaanotto.

Ohjelmistohankintoihin ja niiden valmisteluun tulee kiinnittää lisääntyvää huomiota mm. potilasturvallisuuden varmistamiseksi.

Kontiolahden kunnan menot yhteistoiminnasta ovat nousseet merkittävästi kahtena peräkkäisenä vuonna. Outokummun kustannukset ovat pienentyneet yhteistoiminta-alueeseen liittymisen jälkeen. Riittäviin kehittämisvalmiuksiin kustannuskehityksen kääntämiseksi ja kuntalaispalvelujen tuottamiseksi tulee kiinnittää lisää huomiota.

Yhteistoimintasopimuksessa on päätetty tehdä yhteistoiminnan arviointi. Arviointiraportti on päivätty 11.6.2014. Sen mukaan on mm.

- hallintokuntien välistä yhteistyötä kehitettävä niin, että tiedonsaanti on riittävää ja kaikkia osapuolia tyydyttävää,
- tilaaja kokee yhteistyöryhmän perustamisen tarpeelliseksi.

Hyvien ja huonojen käytänteiden siirtymisestä yhteistoimintaan tarkastuslautakunnat ovat tehneet seuraavat havainnot:

- Lastensuojelun lapsiperheiden kotipalvelussa on siirrytty takaisin aiempaan hyväksi todettuun ennaltaehkäisevään käytäntöön.
- Erytispalvelut ovat heikentyneet: puhe- ja toimintaterapia Outokummussa ja Kontiolahdessa, silmänpohjakuvauksissa jonotusajat ovat pidentyneet.
- Työnkierto on laajentunut ja vahvistunut.
- Henkilöstöyksikkö on järjestänyt henkilöstölle oman alan ammatillista täydennyskoulutusta.

Loppuhavaintona toimikunta toteaa, että kuntalaisille näkyvien peruspalveluiden tulee toimia hyvin ja lastensuojelussa on panostettava ennaltaehkäisyyn mm. moniammatillisena varhaisena puuttumisena neuvolan, koulun ja sosiaalitoimen yhteistyönä.

3.5.2 Joensuun Tilakeskus taseyksikkö

Tilakeskuksen arvioinnissa on noussut esiin useita positiivisia asioita. Kokonaisuutena Tilakeskuksen toiminnan taloudellinen tulos oli huomattavasti talousarviota parempi huolimatta tehdyistä alaskirjauksista.

Henkilöstön tehtäväkuvien muutokset ja lisäresurssit auttavat pienentämään kaupungin kiinteistömässasta syntyviä turhia kuluja. Kaupungille tarpeettomia kiinteistöjä on pystytty realisoidaan (9831 m²) ja purkamaan (5333 m²) sekä korjausvelkaa on pystytty pienentämään (39,03 M€).

Tarkastuslautakunnan arvio:

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet on saavutettu.

Korjausvelkaa on pystytty pienentämään 39 milj. euroon. Kiinteistösalkun jatkuvalla hallinnoinnilla on suuri merkitys siihen, että korjausvelkaa pystytään edelleen pienentämään.

4. MUUT TOIMINNAN JA TALOUDEN ARVIOINNIT

*Joensuun kaupungin vuoden 2014 tilikauden tulos parani 7,3 milj. eurolla edellisestä vuodesta ja oli 10,7 milj. euroa. Verotulot kasvoivat 16,5 milj. euroa eli 6,9 prosenttia. Valtionosuudet kasvoivat 1,4 milj. euroa. Rahoituksen nettotulot kasvoivat 0,8 milj. euroa, ja suunnitelman mukaiset poistot lisääntyivät 0,4 milj. euroa. Arvon alentumisia kirjattiin 0,6 milj. euroa. Satunnaisia tuottoja kirjattiin 1,9 milj. euroa. Tilinpäätössirrot pienensivät tilikauden tulosta siten, että tilikauden **ylijäämäksi** muodostui **7,2 milj. euroa**.*

*Kaupunki sai edelleen suuret, noin 6,2 milj. euron myyntivoitot. Ilman myyntivoittoja **ylijäämäksi** olisi muodostunut **1 milj. euroa**.*

Lähes kaikki toimielimet pysyivät niille annettussa toimintakatteessa tai liikelaitosten kohdalla saavuttivat tulostavoitteensa. Joitakin valtuustoon nähden sitovia talousarvioylityksiä on toimielimien

sisällä (työllistäminen, sote-yhteistoiminta-alueen maksuosuus, koulutuspalvelut, konservatorio, vapaa-aikalautakunnan hallintopalvelut)

Tarkastuslautakunnan arvio:

Tarkastuslautakunta toteaa, että kaupungilla ei ole kattamatonta alijäämää.

5. ESTEELLISYYDET

Tarkastuslautakunnan jäsenet ovat olleet esteellisiä arviointikertomusta tehdessään arvioitaessa seuraavia toimintoja:

Ritva Mikkola, vapaa-aikalautakunta

Marja-Leena Päivinen, sosiaali- ja terveyslautakunta

Alain Minguet, varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunta, tuottajan neuvottelukunta

Ari Tielinen, Joensuun Pysäköinti Oy

Sari Sallinen, liiketoiminnan johtokunta, tuottajan neuvottelukunta.

Esteellisyydet on huomioitu tarkastuslautakunnan kokouksissa eivätkä esteelliset ole osallistuneet näitä toimielimiä tai yhteisöjä koskevien asioiden käsittelyyn tai päätöksentekoon.

Lopuksi

Tarkastuslautakunta kiittää kaupungin viran- ja toimenhaltijoita, luottamushenkilöitä sekä tytäryhteisöjen henkilöstöä ja kaikkia muita yhteistyötahoja hyvästä yhteistyöstä.

Allekirjoitukset

Joensuussa 6. päivänä toukokuuta 2015

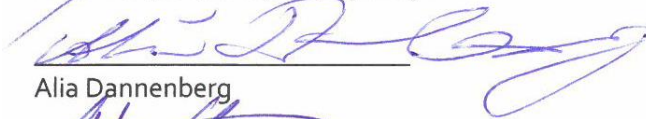
Joensuun kaupungin tarkastuslautakunta 2013 – 2016

Kari Savolainen, puheenjohtaja

Alain Minguet, varapuheenjohtaja

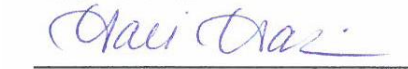
Alia Dannenberg

Antti Kainulainen

Ritva Mikkola

Sari Sallinen

Ari Tiainen

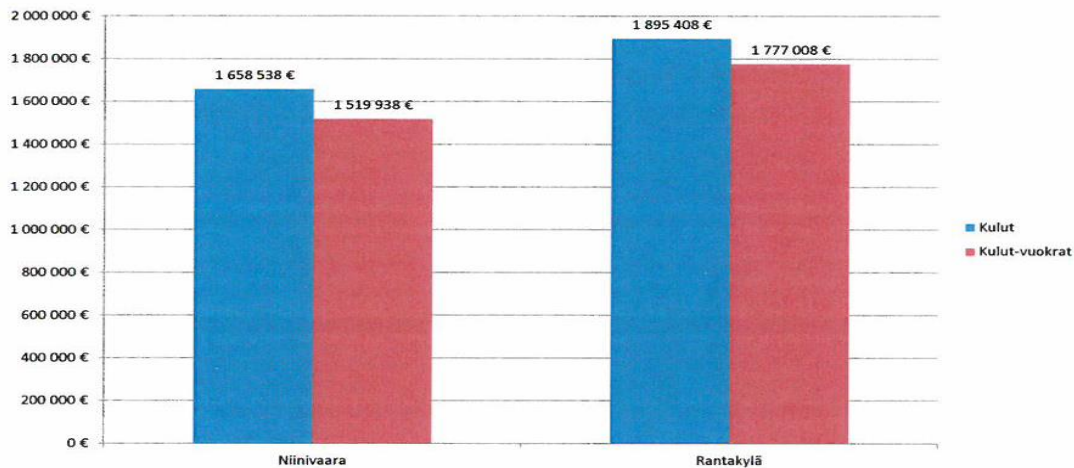
LIITE 1: Terveysasemien vertailu

Niinivaaran ja Rantakylän terveysasemien vertailu

Kustannuksista

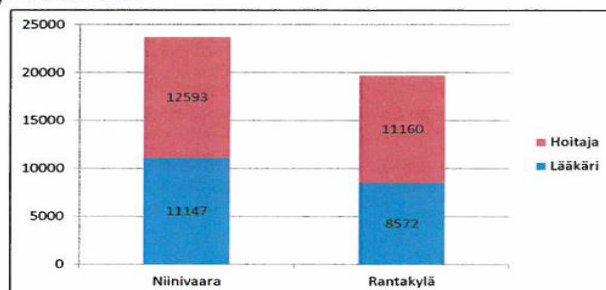
- Vertailuun on otettu Niinivaaran ja Rantakylän kustannukset 2013 ilman vuokria, jotta verrataan pelkkää toimintaa.
- Kustannusten vertailtavuus on relevantti ja virhemarginaali on hyvin pieni.
- Selvityksen aikana perattiin mahdollisia eri tavalla olleita kustannuseriä, mutta lopputulos oli se, että Niinivaaran kustannuspaikalle on kohdennettu oikein sinne kuuluvat menot.
- Ainoa kustannusvähennys Niinivaaran osalta tehtiin 12,5 tunnin lääkäripanoksen osalta viikkoa kohden, joka kohdistuu hankintasopimuksen mukaan kotihoitoon ja koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoon.
- Terveysasemaa vaihtaneiden kustannukset ovat myös Niinivaaralla.

Kustannukset

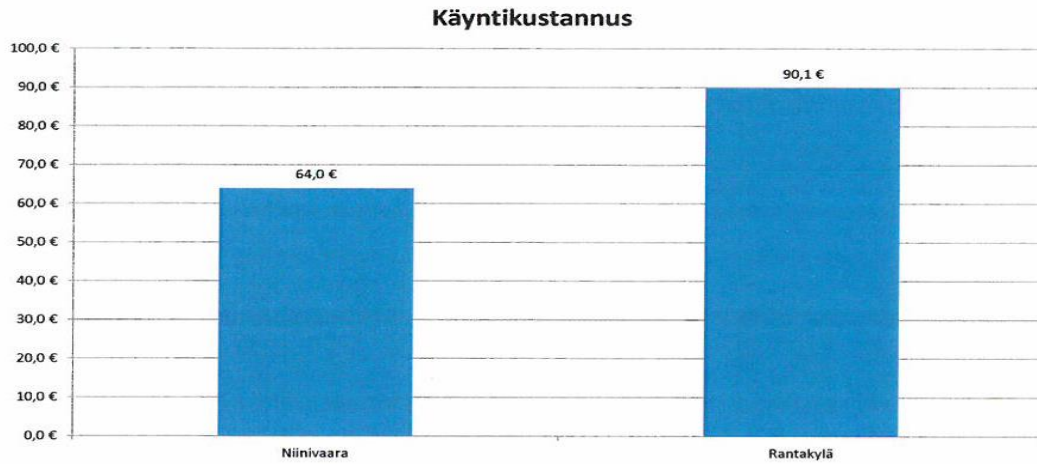

Vertailu Niinivaara – Rantakylä tp 2013: väestöpohja ja käyntien määrät yksiköittäin

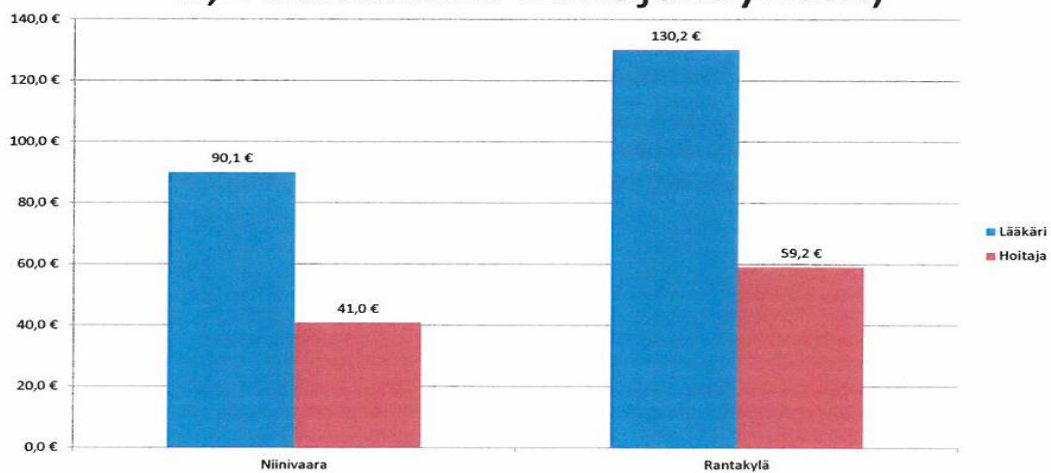
- Niinivaara (17 100) ja Rantakylä (16 100) väestöpohjiltaan lähellä toisiaan.
- Niinivaaralla käyntejä 23 470 ja Rantakylässä 19 732, Niinivaaran käyntien painottuessa hieman enemmän lääkärikäynteihin

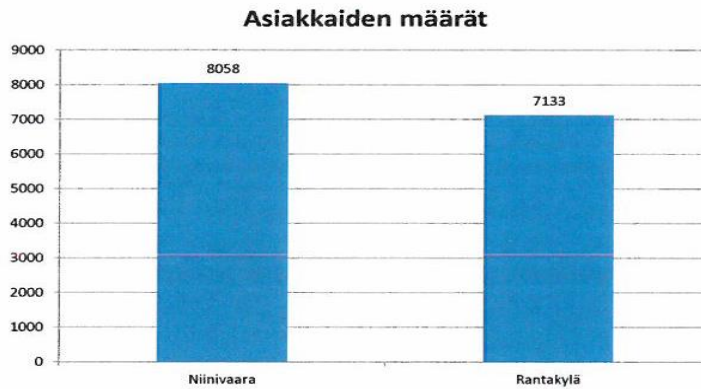
Vertailu Niinivaara – Rantakylä tp 2013: käynnin kustannukset

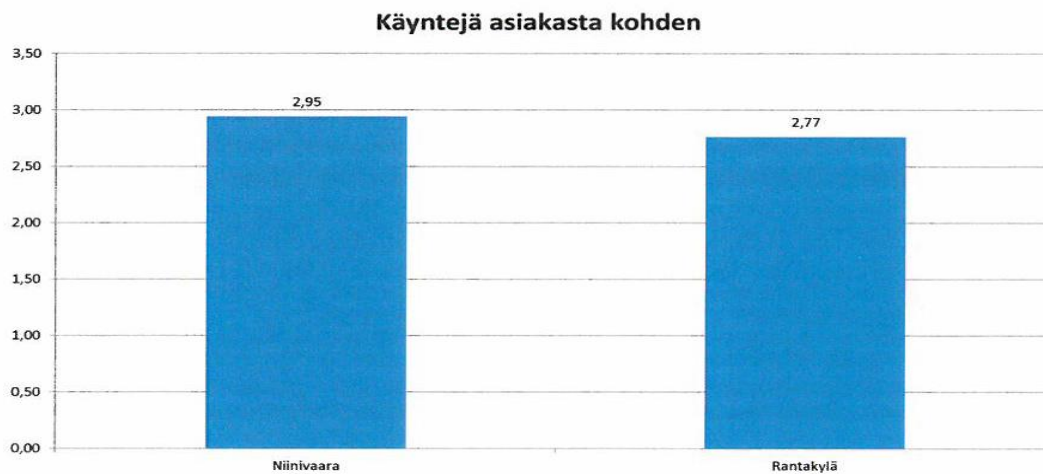
Vertailu Niinivaara – Rantakylä tp 2013: käyntien hinnat (lääkärikäynnin painotus 2,2 suhteessa hoitajakäyntiin)

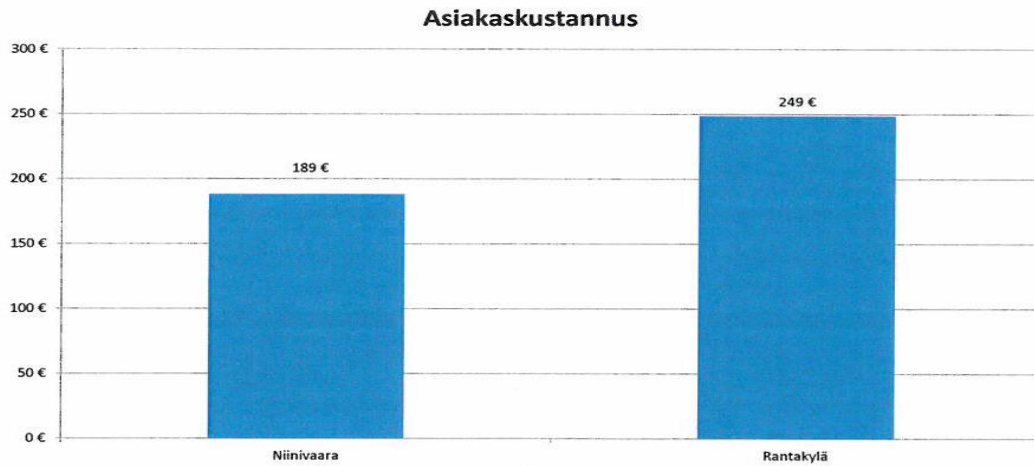
Vertailu Niinivaara – Rantakylä tp 2013: asiakkaiden määrät yksiköittäin

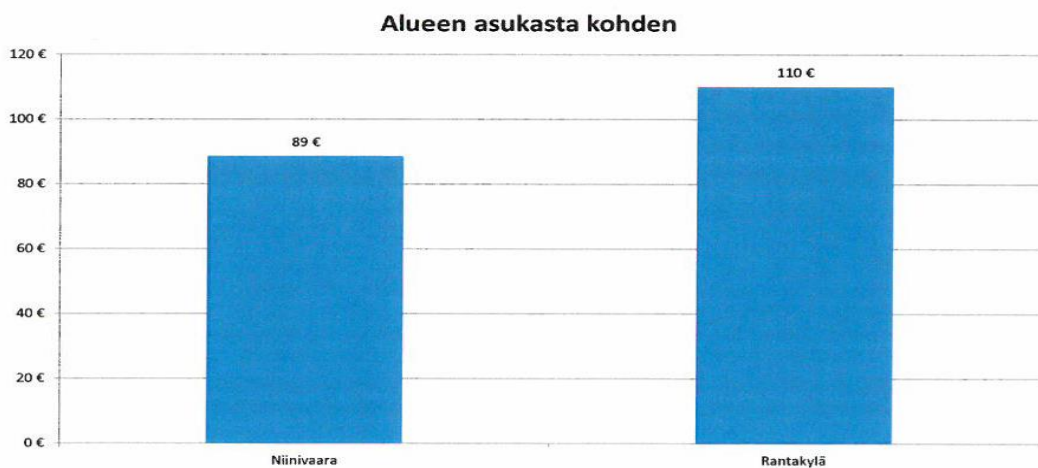
Vertailu Niinivaara – Rantakylä tp 2013: käynnit ja asiakkaat yksiköittäin

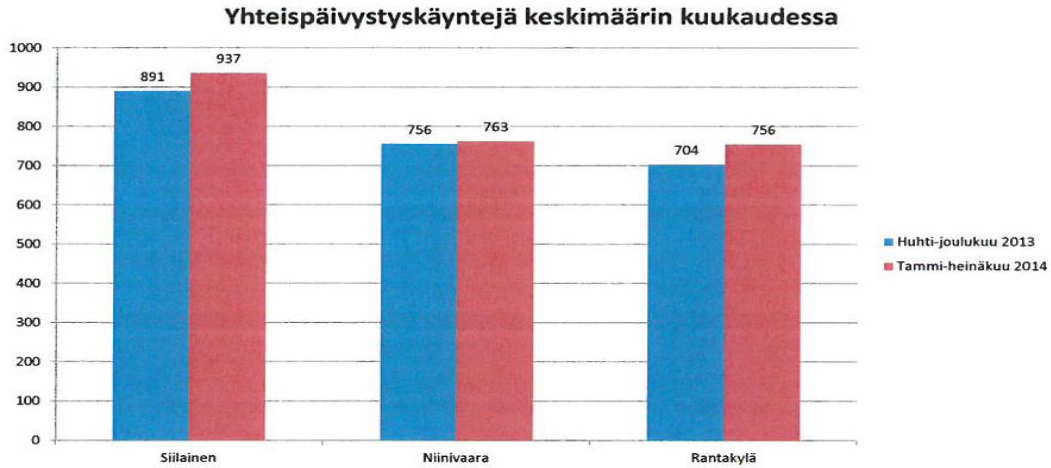
Vertailu Niinivaara – Rantakylä tp 2013: asiakaskohtainen kustannus yksiköittäin

Vertailu Niinivaara – Rantakylä tp 2013: kustannus terveysaseman väestöpohjaan suhteutettuna

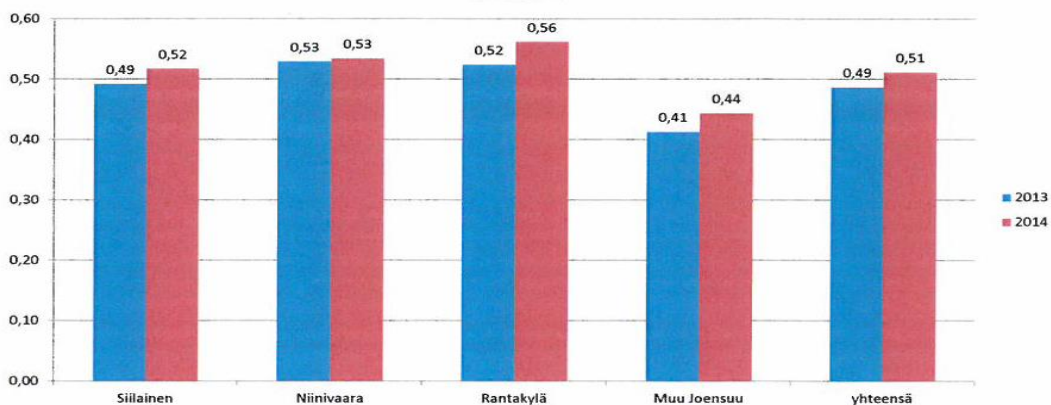
Yhteispäivystyksen käyttö terveysasemien väestöpohjalla

Tässä on huomattava, että käynnit on ajettu postinron mukaan ja ne eivät täysin mene kaupunginosien mukaan, joten pieni virheen mahdollisuus on olemassa.

Yhteispäivystyksen käyttö

Yhteispäivystyskäyntejä asukasta kohden suhteutettuna vuotta kohden

Huomioita Niinivaaran ja Rantakylän käytöstä ja kustannuksista

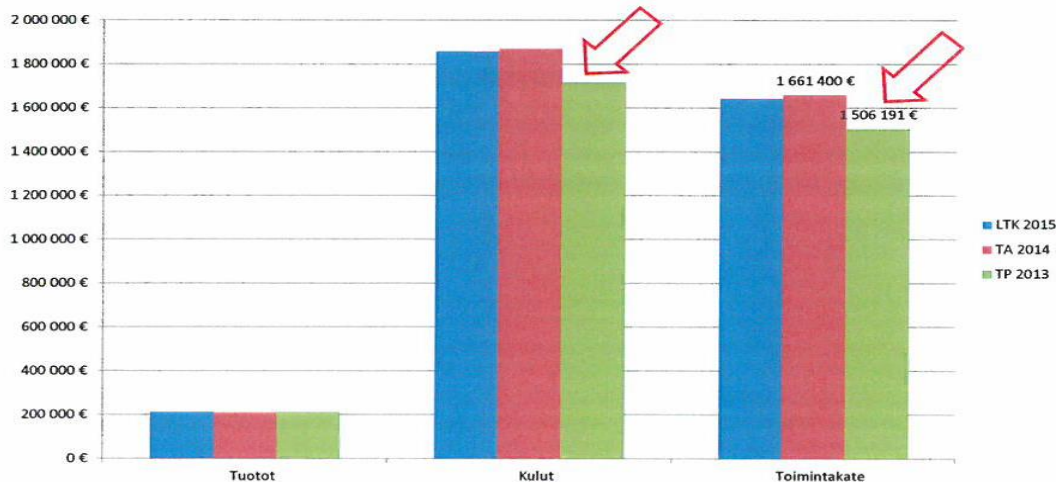
- Niinivaara on selvästi tehokkaampi
- Ainoa asia, josta voisi huomauttaa, on käyntien suurempi määrä asukasta ja asiakasta kohden, mutta koska ne tuotetaan merkittävästi edullisemmin niin parempi palvelujen saatavuus on nähtävä tehokkuutena.
- Kummassakaan yksikössä ulkokuntalaisten osuus ei ole merkittävä (molemmissa 3,0 %)
- Yhteispäivystyksen käyttö on kaupunkialueella yhtenevällä tasolla Niinivaaran, Rantakylän ja Siilaisen terveysasemien väestöpohjaan suhteutettuna

Niinivaara omaksi toiminnaksi?

Omaksi toiminnaksi palauttaminen periaatteessa yksinkertainen asia

- Jos Niinivaaran nykyinen toiminta pystytään tuottamaan omana toimintana edullisemmin niin muutos kannattaa tehdä, koska samalla saadaan muita toiminnallisia hyötyjä.
- Sote on tehnyt TA 2015 (versio 27.8.2014) budjetin Niinivaaran osalta omaksi toiminnaksi. Kustannukset alittaisivat vuoden 2014 kustannukset. Mikäli budjetti toteutuu niin oma toiminta on selkeästi realistinen vaihtoehto.
- Käytännössä on kuitenkin kriittisesti mietittävä, pystytäänkö oma toiminta varmasti tuottamaan määritellyin kustannuksin, koska kaikki muut terveysasemat ovat merkittävästi kalliimpia kuin Niinivaara.

Kustannusmuutos Niinivaaran terveysasemalla on merkittävä, jos toteutuu suunnitellusti (tässä vuokrat mukana)

Mutta...

- Niinivaaralta on puuttunut opiskelijaohjaus, joka vie paljon muiden terveysasemien aikaa
- Niinivaara ei ole osallistunut terveyspalvelujen kehittämiseen, jolloin aikaa on jäänyt vastaanottoon
- Niinivaaran ja muun Joensuun terveysasemien hoitokäytänteet alkavat olla erilaisia, mikä voi aiheuttaa ongelmia

(Lähde: vs. johtava ylilääkäri Leena Timonen)